

Debesuota, dieną 45°, naktį 35°
Saulė teka 6:24, leidžiasi 7:22

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Balandžio-April 8 d., 1974 m.

Kaina 15c

83

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

IZRAELIO KARO LĖKTUVAI GOLANO FRONTE

LENKAI NUSILENKĖ JOGAILAIČIAMS

New Yorko lenkų kalba savaitraštis "Tydzien Polski" sausio 26—27 laidoje įdėjo ilgą iliustruotą straipsnį, pavadintą "Tauta nusileikia Jogailaičių palaikams" Trumpai jį atpasakojame.

1973 gegužės mėnesį, remontuojant Vavelio pilies požeminioje šv. Kryžiaus koplyčia, buvo atrasti Jogailaičių poros — karaliaus Kazimiero Jogailaičio ir jo žmonos Elžbietos — palaikai. Tas įvykis gyvai sudomino visuomenę, tačiau, oficialūs informacijos šaltiniai Lenkų Liaudies Respublikos žinių apie jį šykštėjo. Atrasti palaikai buvo su iškilėmis vėl padėti toje pačioje šv. Kryžiaus koplyčioje. Štai kaip tas iškilmes aprašo ju liudininkas, aplinkiniai keliais atsuntęs laiškas iš Krokuvos šiam laikraščiui.

"Krokuvo visuomenė yra ypatingai jautri praeities kultūrai — juk tame sename Jogailaičių mieste stovi tautos panteonas Vavelis. Žmonės tikėjosi, kad karališkosios laidojimo vyks ne uždarose mūruose, kad procesija eis gatvėmis. Tačiau valdžia, kuri labai santūriai laikosi Jogailaičių tradicijų atžvilgiu, nutarė neleisti didesnio maisto patriotinių manifestacijų, bijodama, kad dviejų tautų bendros valstybės vizijos atgaivinimą (lietuviai to nesiekia, red.) rytų kaimynas gali išsiaiškinti nepageidaujama prasme. Jau gegužės mėn., kai pradėtas tyrinėti Kazimiero Jogailaičio karstas, pastebėta, kad radio programos tam įvykiui skyrė tik lakoniškas žinutes, ir tikrai katalikiškoji spauda plačiau jį komentavo. Oficialios radio transliacijos pakartotinių karališkų laidojimų nepaminėjo.

"Valdovo, kurio viešpatavimas auksinėmis įraidėmis yra įrašytas mūsų krašto istorijos lapuose, palaikų laidojimas įvyko 1973 spalio 18 Vavelio katedroje. Iškilmes organizavo kardinolas Karol Wojtyła".

Laidotuvių iškilimams vadovavo Lenkijos Primas kardinolas Wyszyński, asistuojamas Krokuvo kapitulos. Katedra buvo pilnutėlė žmonių, daug jaunimo. Septintą valandą pradėjo mušti visi Vavelio bokšto laikrodžiai. Kardinolas Wyszyński, išgarbinęs Jogailaičių penkioliką šimtmetį, žėrintį išmintingais valdovais, drąsiais mintytojais ir kūrėjais, įprasmino tautos simbolišką nusilenkimą didžiojo Jogailaičio palaikams.

(E)

Teismas pripažino Chapiną kaltu

WASHINGTONAS. — Dvigt Chapin, artimas prezidento Nixono bendradarbis ir buvęs sutikimų ir pasimatymų sekretorius, buvo pripažintas kaltu jūry komisijos, kurią sudarė septyni vyrai ir penkios moterys. Jūry išklaišiusi prokuroro kaltinimų ir gynybų kalbų, susipažinusi su Chapino ankstyvaisiais pareiškimais, nusprendė, kad jis teismui melavo, sakdamas, kad jis nieko nežinojo apie respublikonų partijos "nešvarių trikų" kampaniją prieš demokratų kandidatus, ypačiai prieš sen. Muskie 1972 m. kampanijoje.

Chapinas yra pirmas iš aukštesniųjų Baltųjų Rūmų tarnautojų, pasmerktas už 1972 m. rinkimų kampanijos prasižen-

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — AP agentūra pranešė, kad, žinomis iš nacionalinio archyvo, prezidentas Nixonas tarp savo padovanotų archyvu dokumentų neįdėjo svarbių ir vertingų susirašinėjimų su prezidentu Kennedy, prezidentu Johnsonu ir užsienio valstybių galvomis. Tarp padovanotų popierių buvo daug nevertingos medžiagos, iškarpy iš laikraščių, sveikinimo kortelių ir pan.

ZENEVA. — Sekmadienį Zenevoje vėl suvažiavo pasaulio naftos valstybių atstovai. Galima laukti naujų kainos pakėlimų.

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmų bankų komitetas 21-10 balsais nutarė atšauti visas kainų ir algų kontroles, kai jų terminas pasibaigs balandžio 30 d. Panašų nutarimą padarė ir senato komitetas.

WASHINGTONAS. — Federalinis teisėjas nusprendė, kad Northwest Airlines turi mokėti savo lėktuvų patarnavimams tas pačias algas, kurias gauna vyrai už panašų darbą. Teisėjas įsakė sumokėti algų skirtumą nuo 1965 metų su nušimčiais. Jis nusprendė, kad oro linija negali atleisti tokių moterų, kurios priaukto svorio. Ir joms bendrovė turės sugrąžinti nuo 1965 m. ne mokėtą algą. Šis sprendimas gali būti precedentu ir kitoms panašioms bendrovėms, kurios patarnavimams samdo tik plonas, jaunas merginas.

LONDONAS. — Darbių vyriausybė nutarė šiaurinėje Airijoje reformuoti policijos jėgas. Dar 250 kareivių atsiųsta į teroro apimtą provinciją. Nutarta vėl leisti veikti Sinn Féin partijai, kuri reikalauja susijungimo su Airijos respublika. Bus paleisti kalėjimuose be teismų laikomi airiai kaliniai.

MADRIDAS. — Ispanijos valdžia paskelbė, kad policija ieško dar keturių vyrų, kurie dalyvavo samokse nužudyti premjerą Luis Carrero Blanco. Kvota vedama prieš 10 asmenų.

DETROITAS. — Automobilių gamintojai praneša, kad kovo mėn. pabaigoje buvo parduota daugiau didelių ir sunkių automobilių, nors iš viso naujų automobilių parduota 30% mažiau negu pernai.

CORDOBA. — Fiat automobilių direktorius Roberto Klecher buvo nušautas teroristu. Prieš dvejis metus komunistai nušovė Fiat bendrovės Argentinoje prezidentą Oberdam Sallustro.

HANOJUS. — Šiaurės Vietnamo vyriausybėje padaryta pakeitimų, sustiprinant valdžios aparatą numatomiems šalies atstatymo darbams.

BREMENAS. — Meno pirkliui V. Vokietijoje nurodo, kad Picasso meno darbų kainos po jo mirties pradėjo staigiai kilti.

gimus. Teisėjas Gehard Gesell paskelbė, kad jis bausmę Chapinui paskirs gegužės 15 d. Bausmės maksimumas gali siekti iki 5 metų kalėjimo.

Atstovų Rūmų nariai Peter Rodino ir Edward Hutchinson dažnai tariai, nors pirmasis yra demokratas o antrasis — respublikonas. Jie du yra nariai Teisingumo komiteto, kuris turės nutarti ar rekomenduoti prezidento Nixono pašalinimą iš pareigų.

PREZIDENTO NIXONO PASITARIMAI SU EUROPOS VALSTYBIŲ VADAIS

PARYŽIUS. — Prezidentas Nixonas, nuvykęs atsiveikinti su mirusiu Prancūzijos prezidentu Pompidou, atskirai susitiko su iškilmingu gedulingu pamaldy su Britanijos premjeru Heroldu Wilsonu, V. Vokietijos kancleriu Willy Brandtu, Italijos prezidentu Giovanni Leone, Danijos premjeru Pol Hartingnu. Jis kalbėjosi su sovietų Podgornu ir Japonijos premjeru Tanaka. Prezidentas Nixonas aplankė ir laikiną Prancūzijos prezidentą Alainą Pohor.

Pompidou atsisveikinimo pamaldose dalyvavo Olandijos karalienė Juliana, Belgijos karalius Baudouin ir Vengrijos prezidentas. Jauniausias svečias buvo Maroko sosto pėdinis princas Sidi Mohammed, 10 metų amžiaus. Jį globojo prancūzų užsienio reikalų ministras J. Robert. Dalyvavo Monako kunigaikštis Rainieris su žmona Grace. Pamaldas Notre Dame katedroje laikė Paryžiaus arkivyskupas kardinolas Francois Marty.

Paryžiaus gatvėse prezidentą Nixoną žmonės susitikio labai draugiškai, kas jam buvo maloni staigmena po visų nemalonumų namie.

Prancūzijoje jau prasidėjo rinkiminė kampanija naujam prezidentui išrinkti. Degolinkų partijos vykdomasis komitetas pasisakė už Chabau-Delmas, buvusio premjero kandidatūrą. Jis šiuo metu yra Bordeaux miesto meras.

Speciali Jungtinių Tautų sesija

NEW YORKAS. — Antradienį prasideda Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos nepaprastoji sesija, šaukiama neturtingųjų pasaulio šalių, kurios sudaro apie 70% visų valstybių. Sesija šaukti sugalvojo Alžiras, kurio prezidentas Boumediene sesijoje žadėjo pats dalyvauti. Be jo laukiama ir daugiau valstybių galvų, vyriausybės premjerų ir apie 50 užsienio reikalų ministrų.

Sesija šaukiančios valstybės tvirtina, kad pasaulyje reikia sureguliuoti svarbiųjų pramonės žaliavų paskirstymą ir kainas. Neturtingosios šalys dažnai puslėliui atiduoda savo žaliavas, iš kurių apdirbimo ir naudojimo pelnas daro ir taip jau turtingos valstybės. Norima priimti ir pa-

Apie Lietuvą kitų tautų spaudoje

Apie Lietuvą ir jos problemas laikas nuo laiko parašo laikraščiai. Sveicarijos didysis Zuericho laikraštis "Neu Zuercher Zeitung" vasario 1 dienos laidoje paminėjo Antano Sniečkaus mirtį ir jo karjerą kaip Maskvos įrankio.

Venecuelos "El Universal" vasario 2 laidoje aprašo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platinimą, KGB pastangas Kronikos leidimą suardyti, suėmus ir nuteisimus.

Chicago "The New World" vasario 1 d. įdėjo Jono Kudirkos straipsnį apie jo lankymąsi Lietuvoje. Jo įspūdžiai liūdni. Paminėta taip pat religijos varžyma. Sako, kad Vasario šešioliktoji bus minima, nors ir slapta. "The New World" įdėjo ir vedamąjį "Persecution of Lithuanians", kur taip pat aprašo tikinčiųjų vargus, cituodamas Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės leidinį "From the Catacombs".

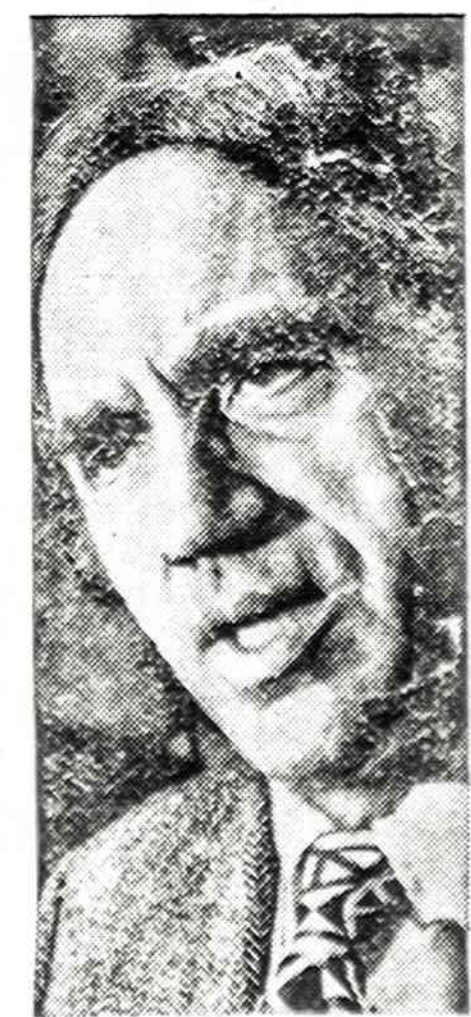
"O Estado de Sao Paulo" 1974 vasario 3 rašė: "Naujas protestas Lietuvoje"... "Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 7 ir Nr. 8 pateko į Vakarų žurnalistų rankas Maskvoje ir parodo, kad disidentai sugebėjo įjungti bendrą nepasitenkinimą Lietuvoje į įvairias slaptas organizacijas. Kronika kalba apie platų įvairių biuletenių išdalinimą, maldaknygių slaptą leidimą, apie slaptų spaustuvų įrengimų ir nesuskaitomus grupinius protestus prieš valdžią". (E)

Maskva švelniai rašo apie Nixoną

MASKVA. — Sovietų spauda, nors daug rašydama apie Amerikos gyvenimo tamsesnes puses, mažai rašo apie prezidento Nixono nemalonumus. Žinias, kad Nixonas sutiko sumokėti apie pusę milijono nesumokėtų pajamų mokesčių, Tass žinių agentūros traktuojama kaip "nedraugiškos spaudos" Amerikoje išpuolis prieš prezidentą.

Prieš numatomą Nixono vizitą Maskvoje, sovietų spauda švelniai elgiasi su savo būsimo svečiu.

Atstovų Rūmai 177-154 balsais nutarė nepadidinti Pietų Vietnamui duodamos paramos, kurios vyriausybė prašė.

Pagrąsėjęs liberalas advokatas William Kunstler pasakė neseniai, kad Amerikai švenčiant 200 metų sukaktį, kils Amerikos mažumų sukelta revoliucija.

SIRIJA SUTRAUKĖ DIDELES JĖGAS

TEL AVIVAS. — Nežiūrint žydų Passover šventės, Izraelio susišaudymai su Sirija nesustipnėjo. Pirmą kartą po karo pailgų paskelbimo ir po artilerijos dvikovos pradžios prieš 27 dienas, Izraelio kovos lėktuvai įsijungė į mūšį, pildami Sirijos dalinį, kuris nakties metu buvo pasistūmęs per pailgų liniją į Hermon kalno slautus. Izraelio aviacija du kart po lėktuvų dalinį, apie 40 vyrų ir tie buvo priversti pasitraukti atgal. Sirija skelbia, kad puolime dalyvavo tik du Izraelio lėktuvai, tačiau ir tai laikoma kovų šiame fronte išplėtimu.

Libijos reformos vyriausybėje

KAIRAS. — Viduriniųjų Rytų radijas šeštadienį paskelbė trumpą Libijos revoliucinės Komandos Tarybos pareiškimą, kuriame sakoma, kad pulkininkas Moammar Khadafi ateityje rūpinsis tik tarybos organizaciniais ir ideologiniais reikalais, kartu likdamas Libijos kariuomenės vyriausiu vadu.

Pareiškime toliau sakoma, kad iš pulkininko Khadafi bus perimtos politinės, administracinės ir "tradicinės" pareigos, kaip valstybės galvų sutikimai uostuose ir aerodromuose bei ambasadorių kredencialų priėmimas.

Pareigos, kurias iki šiol ėjo Khadafi, perduodamos premjerui majorui Abdel Salam Jalloud. Neskelbiama, kuris jų bus Revoliucinės Komandos Tarybos pirmininku. — vieta, kuri prilygsta valstybės galvos pozicijai.

Ši pareiškimą skelbiant, Libijos premjeras Jalloud buvo Paryžiuje, kur dalyvavo Prancūzijos prezidento Pompidou atsisveikinimo pamaldose kartu su kitų valstybių galvomis. Egipte dar neaišku, ar šis paskelbimas reiškia Khadafio pašalinimą iš galingų pozicijų ar tikrai norima palikti jam daugiau laiko susikoncentruoti ideologiniuose ir politiniuose uždaviniuose.

Libijos Khadafi svajoja apie vieną, stiprią arabų valstybę, kuri apimtų visas arabų šalis nuo Atlanto vandenyno iki Perzijos įlankos. Jis siūlo uniijas Egiptui, Tunisui, Sirijai ir net Maltos salai, bet iki šiol nieko iš tų pasiūlymų neišėjo.

Japonai perka Rodezijos chromą

TOKIO. — Japonijos vyriausybė atsidūrė nepatogioje padėtyje, kai Jungtinių Tautų sankcijų komitetas užklauė Japonijos, kodėl jos paskelbti chromo prekybos skaičiai yra daug didesni už Pietų Afrikos duotus skaičius. Japonija paskelbė, kad ji pirkė iš Pietų Afrikos 719,694 tonas chromo, o P. Afrika pranešė eksportavusi tik 353,000 tonų. Kilo įtarimas, kad Japonijos bendrovės su vyriausybės pritarimu perka ne tik Pietų Afrikos, bet ir Rodezijos chromą.

Jungtinės Tautos draudžia prekybą su Rodezija, nes jos vyriausybė neduoda laisvės savo juodiemis piliečiams. Japonija bijo užrūstinti Afrikos valstybes, nes iš jų perka daug žaliavų, reikalingų Japonijos pramonei.

Japonija sušaukė savo ambasadorių Afrikos valstybėse konferenciją. Aukštas užsienio reikalų ministerijos valdininkas išvyko į Pietų Afriką išsiaiškinti chromo prekybos aplinkybių. Japonija pritarė Rodezijai taikomam prekybos boikotui, tačiau japonų biznio bendrovės toliau tęsia su Rodezija prekybą.

Izraelio kabinetas pertraukė šventes ir susirinko specialaus posėdžio. Žvalgyba skelbia, kad Sirija turi prie Golano aukštumų sutraukusi dideles karo jėgas su 2 tankų. Padėtis fronte esanti panaši į padėtį prieš Yom Kippur dieną, kada Sirija ir Egiptas pradėjo karo veiksmus.

Izraelio budrumą sustiprina Sirijos gynybos ministerio ir vyriausio kariuomenės vado gen. Mustafa Tles kalba, paskelbta praėjusį penktadienį. Generalas pasakė, kad Sirijos jėgos yra daug stipresnės, negu jos buvo spalio mėn., kada prasidėjo paskutinis karas. Sirijos kareiviai esą "pasiruošę ir pasiryzę" kariauti.

Tel Avive jaučiamas nerimas, kad Sirija gali naujame kare panaudoti savo turimas sovietų "Frog" ir "Scud" raketas prieš Izraelio miestus. Todėl Izraelio lėktuvai nepuola Sirijos taikinių toliau nuo fronto.

Izraelio nerimą didina ir vyšybės silpnumas ir nevieningumas. Šią savaitę parlamentas susirinkęs svarstyti specialios komisijos raportą, kuriame kaltė dėl nepasisekimų praeityje kare suverčiama generalinio štabo ir žvalgybos viršininkams. Ne tik opozicija, bet ir darbo partijos kai kurie nariai sakė, kad raportas neobjektyvus. Štabo viršininkas gen. Elazaras apskundintas dėl to, kad padarė ar nepadarė jo pavaldiniai, tačiau gynybos ministeris Dayanas neapkalintas dėl savo pavaldinių klaidų. Pats Elazaras pareiškė, kad komisija vartojo du kriterijus. Jis, Elazaras už savo pavaldinių darbus laikomas atsakingu, tačiau Dayanas — ne.

Net pats vicepremjeras Yigal Allon pareiškė, kad parlamentarinės atsakomybės principas turėtų būti išlaikytas. Po šitokio raportų gynybos ministeris turėtų atsistatydinti, pasakė jis. Darbo partijos laikraštis Davar pirmame puslapyje paskelbė vedamąjį, kuriame irgi pasmerkia raportą, kuris kaltina tik kariškius, išteisindamas jų politinius vadus vyriausybėje.

Šią savaitę Dayano likimas turės išsispresiti. Stebėtojai mano, kad jis neišlaikys šios naujos atakos. Kartu gali pasibaigti jo ambicijos kada nors tapti Izraelio premjeru. Jam skaudžiausia, kad prieš jį išėjo visa eilė atsargos karininkų, kurie karui prasižėdus iš arti pamatė, kaip blogai Izraelis buvo pasiruošęs atremti naują arabų puolimą.

LODZE. — Lenkijos teismas nubaudė 25 metais kalėjimo 51 m. amžiaus Eugeniją Pohl, kuri nacių okupacijos metais buvo prižiūrėtoja koncentracijos stovykloje ir ten nužudžiusi 6 asmenis.

ti chromo prekybos aplinkybių. Japonija pritarė Rodezijai taikomam prekybos boikotui, tačiau japonų biznio bendrovės toliau tęsia su Rodezija prekybą.

AUTOBUSU ISILGAI MEKSIKĄ

(Tęsinys)

Stoviu prieš didelę Meksikos miesto aikštę. Zocalo vadina. Matau katedrą ir miesto valdžios rūmus. Aikštė tikrai imponanti. Eina per ją ir matau, vazos, kur buvusios gėlės, išvystos. Popieriai ir kiti šiekėlių atributai. Gal dabr jie tik tą aikštę pradėjo tvarkyti? Eina ir eina, puikiai žmonių apie tos aikštės apšvietimą. Susitinku daug ir amerikiečių. Kai kurie iš jų nepažįstamą sveikina.

Lipų laiptukais žemyn ir apžiūriu jų požeminį traukinį įrengimą. Na gi, broleli, čia tai tikrai liuksusas. Jei kas sakys, kad Maskvos požeminis gražus, tai tegul tas čia atvyksta pasižiūrėti. Visur blizga, žvilga marmuras ir meniški daryti ir ilumnuoti dideli pavaiškai. Čia ir švara palaikoma visai kitokia. Patiko. Nors vieną daiktą čia man patiko. Na, manau, sau, rasiu ir daugiau kas mane domina ir kaiman patiks. Perku bilietą už vieną pesą ir visai be jokio karo važiuoju. Pigu ir gerai. Čia tai bent susisiekinas, gar- džiojuosi sau vienas važiuo-

damas. Net pikta, kad nėra kam savo nusivylimą ar džiaugsmą išlieti.

TURISTINE KELIONE MESTUI APŽIURETI

Rytojaus dieną užsisakau "turą", kuris tik už penkis dolerius keturias valandas vežioja ir aprodo miestą.

Sako, kad tas miestas esąs 7000 metų aukštumoje. Aukštumų negaliu pakelti. Naktis praėjo nekaip. Jaučiuos lyg sergąs. Atsiminiau, kad kartą buvau prie Tako ežero iš kur turėjau greitai išvykti dėl per didelės aukštumos. Tad rytelė keliausi labai bloga nuotai- ka. Galva svaigė, miegas ėmė ir neįmaniau, kaip susiremontuoti, kad nors keletą dienų būtų galima čia pabuvoti.

Atvažiuoja lengva mašina ir veža miesto apžiūrėti. Man gi, nors ir aspirino, privalgiau vieną daiktą čia man patiko. Na, manau, sau, rasiu ir daugiau kas mane domina ir kaiman patiks. Perku bilietą už vieną pesą ir visai be jokio karo važiuoju. Pigu ir gerai. Čia tai bent susisiekinas, gar- džiojuosi sau vienas važiuo-

Gerai gyvenusio Džukijės ūkininko šeima buvo suimta ir išvežta į Sibirą, kur praleido 15 metų. Prie žiaurios klimato ir darbo sąlygų nepripratę tėvai mirė tremtyje. Ten jie buvo ir palaidoti. Sibirą kartu su tėvais išvežtos mėsos mergaitės gavo leidimą grįžti namo, bet jos negavo teisų į tėvų ūkį. Joms leista apsigyventi buvusioje šeimos pašiurėje. Pavelskė mėsos abi seseris prie baigiančios grūti pašiurės. Stogo taisyti valdžia neleisdžia. Praeitą vasarą Lietuvių buvusieji turistai parvežė iš abiejų seserų paveikslą prie baigiančios virši pašiurės.

tuose. O Amerikoje gyvenęs apie ketvirtą metų. Jis vis pirma soka iš automatinės ir visiemis atidarinėja duris. Vis klausia, ar gerai jaučiamės?

Pirmiausia jis mus nuveža į archeologijos muziejų, kur įdžiūti naujai pastatę su- krauti nemažai archeologiniai turiniai. Muziejus dideliame parke, kurio ypatybė, kad gali ir liežuvi nusilaužti: Chapultepec Park.

Parkas, tikrai, toks didelis, kad jame pėsčias nei nebandyk, pasiivaikščiok. Iš čia mus veža į Chapultepec Castel, kur kadaise gyveno imperatorius Maximilianas su Carlotta. Pasakoja, kad tas parkas Amerikos žemėje yra seniausias. Kada apskaitė visas tą didžiulį parką ir leidžiamės žemyn, pravažiuojame ir dideli gėlių turgi, kurianės tikrai nepaprastai gražios gėlių ir labai žemos kainos. Mūsų gidas net užspringdamas pasakoja apie gėlių rūšių ir jų sąvokas.

Patenkame į miesto centrą, galve taip patidūm. Reformos gatvė. Nuostabiai plati bet užsikimšusi važiuojančiais. Jei visi be užimtų neruotai. Jei vienas sustos, visą maršrutą, pypirtik traukiant, kad rodo: svieto - pabaiga. Svarbiausia, čia pėsčiai, nieko nežūri ar svie- raudona an žalia, bėga, le- kia, eina, lenda, nors čia pat stovai ir policija, ne tik pabau- dos mėsos, bet ir nieko nesako. Toks neatsargus vairavi- mas, mašinų susigrūdimas ir užsikimšimas, dūmėsio važiuojanti turistai kiek per- vija.

Viduryje gatvės stovi didelis nepriklausomybės paminklas. Kiek toliau apartamentiniai namai. Jie neseniai statyti ir iš lauko gražiai atrodo. Pigūs. Sako, kad viduje nėra gero įren- gimo ir žmonės jie nelabai patinka. Tai pavieniai būtai pardavinėti.

Iš čia važiuojame katedros link, kuri vadinama Metropolitan Cathedral of Mexico. Tai ta pati, apie kurią vakar pėsčė vaikščiojau. Gidas pa- sakoja, kad 1521 metais įspa- niai įžengė į Meksiką City. Jie platino katalikybę ir pirmą- jį bažnyčią statė jau 1521 m. Joje tais pačiais metais vyko ir pirmosios šv. mišios. Po to statė jos 1536 metais pradėjo statyti šią didingą katedrą. Katedra 1813 metais buvo baig- ta, o pašventinta darbo eigai becinant, jau 1645 metais. Vi- sas darbas taip ilgai užsitęs, nes pareikalavo labai daug na- ko ir pastangų. Prie jo dirbo tūkstančiai architektų.

Keliamė galvas į padangę, kurias remia bažnyčios bokš- tai. Nuostabi dekoruotas ka- tedros fasadas. Tanti darbai reikėjo milijonų metų. Kad medžio drožinėmis išdabintų duris, kuriose išdrožintos Fi- gūros ir įvairūs ornamentai.

Jeinamė į vidų. Prieš mus akinačiai žvilga tik ką už- krautas 18 karatų auksas. Di- didi altorių jungia pora mažes- nių, kuriems fahas link durų nuklotas rausvu kilimu. Pati

pirmąjį altorių prie durų res- tauruoja. Dirba vyrai prisista- tę lentinių žėglių.

Katedroje yra keturios de- šimtys kolonų. Jos tokios ma- syvios, kad atsirėmusios į lu- bas laiko katedros stogą. Sako, kad turinės 361 pedų ilgio.

Zengiamė paskui gidą deš- niuoju katedros sonu, kur gau- su įvairių koplytelių. Gidas aiškina, kad tokių koplytelių egs viso keturiolika. Jos visos auksu išdabintos ir pristatytos visokių mums visai nežinomų šventųjų. Gudi Kristus nuogas stikliniame karste. Erškėčių vainikas ant galvos. Kraujuo- tas. Prie jo stovi mergelė Mari- ja, rankas į viršų užlaūžusi. Ji aprėngta aksominiais juodu ap- siustuota - gaubtuvu. Visai ne- suprantamas toks į altorių kaž- kokios šventosios įkėlimas: stovi lėles didimo figūrėlė, ap- rėngta ispanišku kostiumu; ran- koje laikanti krepšį vaisių, antroje rankinėje į pusiau nu- kryptą bananą. Tokia lėlė pa- dėta po stiklo ir apkaityta; pa- puošta gėlėmis. Meldžiasi vy- fas atsiklaupęs prieš ją, o at- sistojęs išbučiuoja tas gėles ir nukeliauja savais keliais.

Kitoje nišos koplyčioje kabo prie kryžiaus, prikaltas juodas Jėzus Kristus. Po juo užrašas: Crist or Poison. Žiūriu kiek nustebęs, nes niekad nema- čiau, kad Kristus kur nors bū- ty vaizduojamas juodas. Juo- das tik velnias. Jo kojos, ant kryžiaus sulenktos ir išvaizda labai skauda. Visos tokios kop- lytės dekoruotos Meksikos ir iš užsienio iškviestų dailininkų.

Gidas, užklaustas iš kur jie gavo juodą Kristų, man atsa- ko: Nevisi galvoja, kad jis buvo baltas. Gal jūs taip? Aš ne tik taip. Bet tikrai esu įsitikinęs. O jūs ne? — al- sakau ir klausiu. Jis į tai man nieko nebeatsako ir aiškina ki- tiems toliau.

Kiekvienai koplyčiai duotas atskiras vardas: Chapel of St. Isidor, Chapel of Immaculate Conception, Chapel of Lady of Guadalupe ir t. t.

Didysis altorius, yra auka ordino Zapopan. Kitas Euro- pos karalių ir karalienių, ku- rie norėjo padėti statyti tokią šunių ir gražių katedrą. Tai ir vadinasi Altar of the Kings. Visi altoriai žvilga, tikrai ne- siderinamieji su krašto skurdų ir vargu. Skrenda auksiniai angelai, stichiasi didžiulės auksinės gravitūros ir tiesia rankas iš įvairių kampų figūros bei iš žvilgučio auksu, liūdniečių dailininkų tapyti šventųjų pa- veikslai.

(Išs. daugiau)

give...
so more will live
HEART FUND

Priešvėlykinis koncertas Montrealyje

Montrealyje dar šalta žiema. Kasdien sninga ir termometras nukritęs iki 5-10° aukščiau 0. Rodos ir galo nebus tam sniego kritimui, tai žiemai. Ir nesinori tikėti, kad tik 2 savaitės iki di- džiosios pavasario šventės — Velykų.

Bet štai atskridę iš Amerikos šit snig kraštų mūsų žymieji muzikai, smuikininkas Izidorius Vasilūnas su sūnum Vyteniu su priešvėlykinio koncertu, Aušros Vartų bažnyčioje, mus įtiki- mo, kad Velykos čia pat. A. V. biuletenis skelbia, kad šis baž- nytinės muzikos koncertas ski- riamas religiniam atsinaujini- mui ir gavėnios susikaupimui orieš rekolekcijas, kurias didžio- sios savaitės ketvirtadienį pra- dės kunigas Anicetas Tamoši- tis iš Čikagos.

Koncerte, kuris tęsiasi apie pus- antros valandos, svečiams Vasi- lūnas talkino mūsų solistas An- tanas Keblys, vyrų oktetas ir pa- rapijos choras, akomponuojant vargonais Vyteniu Vasilūnui ir M. Roch diriguojant chorui.

Religinės muzikos koncertas kovo 30 d. 7 val. vakare iskil- mingai pradėtas V. Vasilūno, didele ekspresija ir virtuozišku išpildymu D. Buxtehude'o goti- kos stiliaus Prel'iu ir Fuga Fis moll vargonais.

Po tokios didingos vargonų įžangos sekė Iz. Vasilūnas, pa- grojęs smuiku klasikinę švelnių melodijų G. F. Hendel'o 4 dalių Sonatą A dur ir kiek vėliau Fr. Schuberto Ave Maria.

Sonatos Allegro dalyse Iz. Vasi- lūnas sužibėjo precizika tech- nika, o Andante ir Adagio da- lyse, o ypač kai pildant Ave Ma- ria, bažnyčios skliautais liejosi žavingų melodijų garsai, klau- sytojus pagavo tikras susižavė- jimas, kuris įmanomas tik tokiu atveju, kai menininkas, pildyda- mas kūrinį, naudoja ne tik tech-

niką, bet atiduoda ir visą savo širdingiausį jausmą. Toliau ba- rionas Antanas Keblys pagiedo- jo Vyt. Kerbelio "Neapleisk mū- sų, Motinėle". Ši giesmė visgi neoriginali ir sukomponuota iš jau girdėtų melodijų.

C. Sasnausko "Skubink prie kryžiaus" ir C. Franck'o "Panis Angelicus" buvo pagiedotos su vargonais ir smuiku.

Tas dvi giesmes teko daug kartų girdėti patį A. Keblį dai- ruojant tik su vargonais ir šia- me išskilmingame koncerte tie pakartojimai būtų nuobodoki, jei ne visai skirtingas smuiko ir vargonų akompaniamentas, ku- ris šiuos kūrinius įgalino pra- skambėti visai naujai ir labai idomia. Gal tokio neįprasto pri- tarimo ir mūsų solistas Antanas šiuo kart giedojo labai švelniai ir pianissimo, lyg bijodamas sa- vo baritonu nustelbti smuiką.

Savo paskutiniuoju numeriu, Vytenis Vasilūnas, vargonais o pagrojo didelio intensyvumo bei didelės technikos W. A. Mozarto Fantasia F moll.

Šiame didingame, ilgame veika- le, Vytenis parodė, kokio aukšto virtuozizmo jis yra pasiekęs, kaip laisvai ir lengvai jis valdo

vargonų technikos sunkumus, ir kiek daug mokėjimo ir tauso- mo duoda pildydamos pasaulinio garso kompozitorių kūrinius.

A. V. vyrų oktetas, pagarsė- jęs savo koncertais Kanados miestuose ir JAV, šiuokart sa- vo gražiais balsais, labai subty- lia interpretacija ir gera diki- cija, pagiedoję G. Palestrina "Jesu, Rex Admirabilis" ir Ct. F. Gou- nod "Sancta Maria".

Koncertą baigė A. V. parapi- jos choras pagiedojęs T. Dubois iš oratorijos "Paskutiniai 7 Kristaus žodžiai" fragmentą "Garbinam Tave Kristau", L. V. Beethoven'o "Garbė Aukščiaui- siam" ir labai gery jaunų balsų skambėjimu, preciziška intona- cija, M. Roch diriguojant, pa- giedoję G. F. Hendelio garsiąją "Aleliuja", efektingai užbaigė tą puikų koncertą.

Pasibaigus koncertui, klausy- tojai, (kurių buvo, deja, neper- daugiausia) sustojo ir atsigrižę į koncertantus, dėkodami už tokį gražų koncertą jiems paplojo, o A. V. bažnyčios klebonas Jonas Kubilius pasakė keletą gražių žodelių, dėkodamas koncerto da- lyviams už mus visus šventiškai le, Vytenis parodė, kokio aukšto virtuozizmo jis yra pasiekęs, kaip laisvai ir lengvai jis valdo

Elzbieta Kardelienė

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$2.00

Nei vienas žmogus, mūsų pažinti nepriklausomos Lietuvos "Antan- o Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apnešti J. Augustaitis. Tautos studijos. Ši knyga outline kiekvienam, norinčiam pažinti, ie- toliu Lietuvos praeitį. Lietuvių gyvenimui ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantiems žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis tarsi įsiai- siai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandoms: kas negali užėti "Naujienos", tai prasomas persiųsti \$1.50 čeki arba Money Order, pridėjant 20 c. persiuntimui pastu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knyga pasiekime

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Pay- checks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vaca- tion or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg build- ing up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're sav- ing money too.

That's good to know.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years. 10 months (4% the first year). Bonds are redeemable if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

POLITINIS SUBJEKTYVUMAS DR. M. ANYSO KNYGOJE

(Tęsinys)

Čia galima pažymėti, kad Centro vyriausybė galvojo valstybinėmis sąvokomis, o direktorijos nariai — autonominėmis. Jei Kauno burmistras galėjo varžyti per didelį provincijos darbininkų kelimą į Kauną, tai tas buvo sunkiau padaryti Klaipėdos ar Vilniaus miestų atžvilgiu. Reikia įsivaizduoti, kaip būtų lietuviai reagavę, jei pvz., lietuviams atgavus Vilnių, kokia nors Vilniaus miesto administracija būtų norėjusi suvaržyti lietuvių atsikėlimą į Vilnių! Panašiai buvo lietuvių galvojama ir Klaipėdos miesto atžvilgiu. Ir todėl šio klausimo dramatizavimas bei Centro vyriausybės kaltinimas yra knygoje bereikalingas dalykas, padedantis tik lietuvių priešams, jei jie tokias "atsiminimus" paskaitytų.

Juk vis dėlto, normaliais ekonominio gyvenimo laikais, Klaipėdos pramonės augimas, kuris buvo įmanomas lietuvių darbininkų atsikėlimu, prisidėjo ir prie Klaipėdos atlievimo, kas buvo kiekvieno patrioto lietuvių siekimas. Todėl autoriaus teigimas, kad lietuvių darbininkų "infiltracija" Klaipėdos krašto politiką tik gadinusi ir, kad Klaipėdos miesto Taryboje lietuvių atstovų skaičius beveik nepasikeitęs, nėra teisybė. Yra faktas, kaip ir vokiečiai rašo, kad lietuvių atstovų skaičius Klaipėdos miesto Taryboje didėjo ir, kad

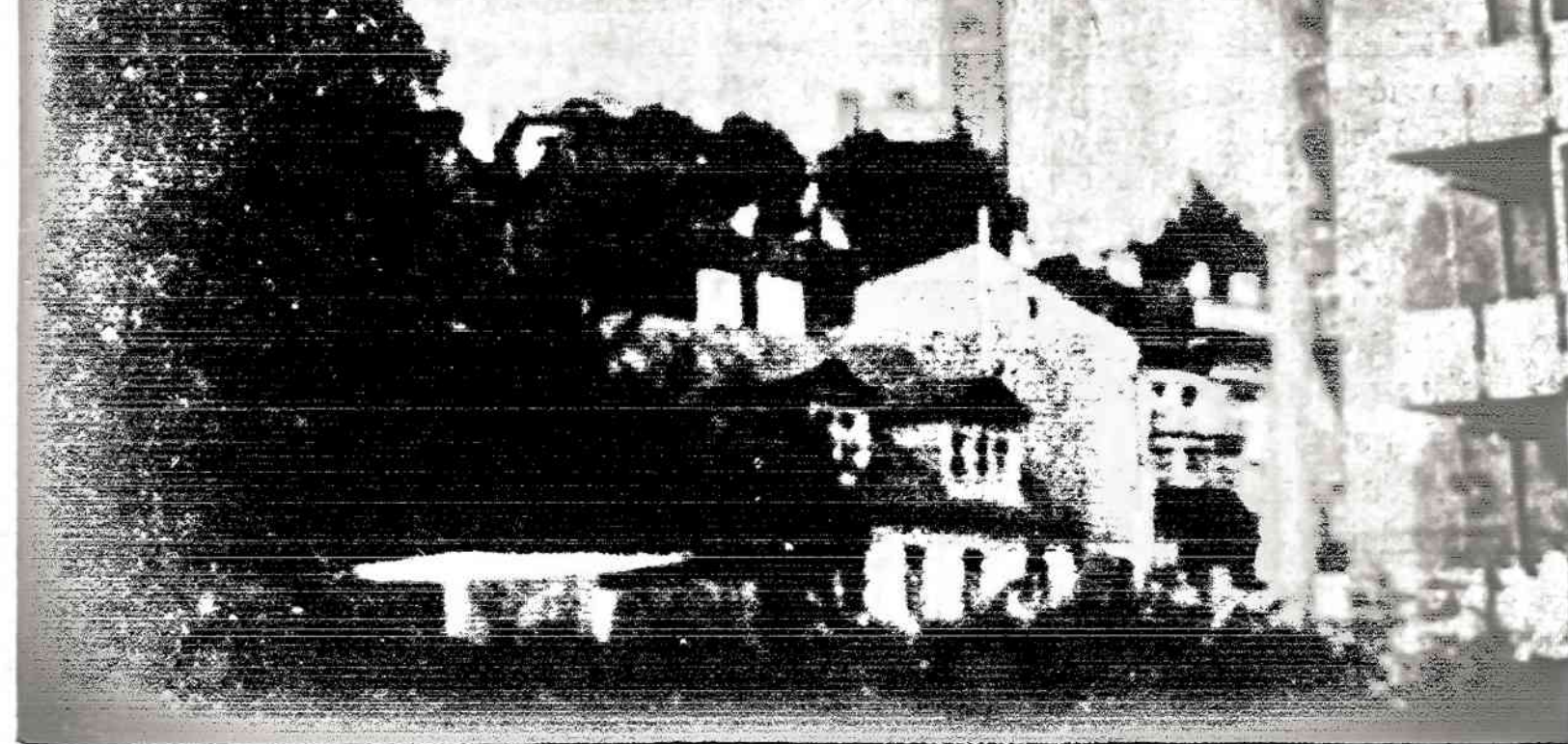
pvz., 1933 metais įvykusiame Klaipėdos miesto Tarybos rinkimuose lietuvių atstovų skaičius "advigubėjo". (...bei den Memeler Stadtratswahlen von 1933... die Zahl der litauischen Mandat-ploetzlich verdoppelte).

Tad autoriaus vadinama žemaičių infiltracija į Klaipėdą, Klaipėdos miesto lietuvininą vistik didino, ir su laiku lietuvių būtų turėję miesto Taryboje atstovų daugumą, ko vokiečiai labai bijojo ir todėl lietuvių kūrėsimą Klaipėdoje stengėsi varžyti.

Baigiamosios pastabos

Jei rašoma knyga apie "Kovą dėl Klaipėdos", tai reikėjo gal paminėti ir kas toje kovoje laimėta buvo. O šalia įvairių sunkumų, buvo laimėta vistik nemažai. Ne visi Klaipėdos krašto lietuvininkai galvojo vien tik apie pelningesni bulvių ir gyvulių pardavimą, ką autorius ypatingai savo atsiminimuose pabrėžia. Buvo daug ir idealizmo, pasiaukojimo ir rizikos, be ko nebūtų ir Klaipėdos krašto prijungimas prie Lietuvos įvykti galėjęs. Jei lietuvių mintyse ruseno dar viltinga kokią Maž. Lietuvos dalį prie Lietuvos prijungti, tai anų metų sausio 15-toji buvo laiminga diena ir, gal būt 12-toji valanda istoriniame Klaipėdos krašto gyvenime.

Juk kaip kiekvienas didesnis tautų sukrėtimas, taip ir pirmo-

Kauno Prisikėlimo bažnyčia. Iš okupuotos Lietuvos parvežta Prisikėlimo bažnyčios nuotrauka imta iš pakalėjęs esančio Čiurlionio meno muziejaus (ankščiau buvusio karo muziejaus). Ši nuotrauka įgauna istorinės reikšmės. Tvirtinama, kad 1972 metais, kai Romas Kalanta buvo pasirašęs pareikšti pogrindyje veikiančios patriotinės jaunimo organizacijos protestą prieš okupaciją, jis ruošėsi išklikti į Prisikėlimo bažnyčios bokštą. Bet Kalanta negalėjo prisiversti pro ginkluotą okupanto sargybą prie šios bažnyčios, tai jis pakeitė planus. Tada Kalanta nuėjo į Valstybės Teisės sodą ir ten susijėgino.

jo pasaulinio karo pasekos būtų pradėjusios greitesniu tempu pasireikšti ir Klaipėdos krašte. Iš karo grįžęs jaunimas parsinešė pažangesnių idėjų, rodė tendencijos tolti nuo lietuviškų religinių papročių bei pietistinio pobūdžio vadinamų surinkimų, kurie šalia tikybinės misijos, kovojo ir su modernizmu bei švėtimomis įtakomis. Ypač aukštojo mokslo susipratusių lietuvių eilės, kaip manoma, būtų pradėjusios visai mažėti, ir lietuvių būtų užsilikusių daugiau gal nuošalesnių kaimų vietovėse. To pasekoje Klaipėdos krašto atlievimas būtų dar labiau pasunkėjęs.

Taryba kariuomenėje ir dalyvavimas karo sukuriuose, manoma, veikė tiek pat palankiai žmonių nuliutvinime, kaip ir vokiškoji mokykla. Būdamas kariuomenėje lietuvis patyrė, kad jis gali lengviau pasireikšti ir savo teises apginti, mokėdamas geriau vokiečių kalbą. Juk dar prieš pirmą pasaulinį karą apie 50% krašto žmonių pasisakė, pagalbą kalbą ir kilmę esą lietuviai, bet paklausus, kuriai valstybei jie priklauso norėtų, jie manė, kad Vokietijos imperija gali suteikti jiems didesnę apsaugą. Ir todėl, kai Klaipėdos kraštą prijungus prie Lietuvos, atsirado koks ūkinio ar tikio pobūdžio sutrikimas, šie senosios kartos lietuviai buvo linkę manyti, kad čia buvo kalta naujosios Lietuvos valstybės vyriausybė.

Švietimas

Lietuviškos spaudos ir organizacijų dėka, po Klaipėdos krašto atvadavimo, kaip žinome, buvo didesnis dėmesys nukreiptas ypač į jaunimą bei švietimą, ir per neilgą 16-kos metų Klaipėdos krašto lietuvišką gyvenimą buvo pasiekta puikių laimėjimų. Čia svarbu pažymėti, kad buvo pasiektas ir tam tikras psichologinis persilaužimas vietinių žmonių galvoje. Iki tol, ir pasiūrintis ūkininkas, žiūrėdamas į lengviau gyvenantį vokiečių valdininką, išsitarėdavo kartais, kad, girdi, gal būtų ir gerai ūrėdinin- kas (valdininku) būti, bet žiūrėk, prasižengs kame nors, ir liks be duonos. Griežtos prūsijos valdininkijos gyvenimas nelabai viliojo konservatyvų lietuvininką. Nors prie vokiškos santvarkos

jis buvo šimtmečių bėgy pripratus, jį toleravo ir gerbė, bet nuoširdžiau jis jos nemylėjo. Juk kai kurie senieji Prūsijos kariai patys lazda baudavo nesąžiningus valdininkus. Tad žemė ir ūkis atrodė lietuvininkui esą patikimiausi jo egzistencijos garantai, ir jis leido savo vaikus į mokslus daugiausia tik tad, kad, kai pradžios mokyklos mokytojas, pastebėjęs vaiko gabumus, prikalbindavo jį vaiką mokytiis leisti. Bet ir čia buvo apsiribojama daugiausia mokytojų karjera, ar stojimu į misionierių mokyklas.

Dabar, Klaipėdos kraštą nuo Vokietijos atskyrus, šis galvymas pradėjo keistis. Pagal Klaipėdos statutą, lietuvių kalbai įgijus lygias teises su vokiečių, pradėjo net ir vadinami pietistai, žodžio sakytai pastebėti, kad jų donelaitiški graudenimai, neleistų jaunimą į vokiškus šokių vakarus ir prisilaikyti prie lietuviškų papročių, yra dabar ir mokyklose ir net valdžios įstaigose pabojami. Jie pasijuto, kad jie tai jau seniai supratę buvo ir, kad jie savo religiniuose surinkimuose, ūkininkų sodybose, buvo teisybė kalbėję. Todėl, kai 1923 metais kun. dr. Gaigalaitis įsteigė Klaipėdoje Vytauto Didžiojo gimnaziją, didelė dalis mokinių buvo ir šitų konservatyvių lietuvininkų vaikai.

Nauja srovė pagavusi Klaipėdos krašto tautinį gyvenimą, ir jei kaimyninė Vokietijoje nebūtų kilęs nacių sąjūdis, lietuvių būtų augimas Klaipėdos krašte nebebūtų sudaręs problemos. Lietuvių buvo palietusi visus gyventojų sluoksnius ir vaiko leidimas į mokslus buvo pasidares ir konservatyviam lietuvininkui savotišku garbės dalyku.

Klaipėdos krašto kultūrinės institucijos

Šalia Centro vyriausybės stambiais investavimais plečiamo Klaipėdos uosto, per kurį ejo apie 70% Lietuvos prekybos, galima paminėti ir visą eilę naujai įsteigtų mokyklų aname krašte, kaip tai už milijoną ir 600-000 litų pastatytus Vytauto Didžiojo gimnazijos rūmus, su 800 mokinių. Tie rūmai buvo Klaipėdos pasididžiavimas. Toje gimnazijoje dirbo ir Chicagoje gyvenantis matematikas Jonas Valaitis su žmona, studijų patarėjas Martynas Purvinas, kalbininkas J. Užpurvis ir kiti. Prie gimnazijos buvo įsteigta ir Spartėnioji mokykla. 1935 m. buvo įsteigtas E. Galvanausko vadovaujamas Prekybos institutas, 1923 m. buvo įsteigta liet. Muzikos mokykla. Klaipėdoje veikė mokykl. Lacyčio, V. Bajoro, Stepo Sodeikos ir kitų vadovaujami chorai. 1935 m. pradėjo veikti ten ir Valstybės teatro skyrius, pastatęs žymių veikalų, vokiečių teatro patalpose. 1935 m. buvo įsteigtas ir vadinamas Respublikinis pedagoginis institutas, specialistų mokytojų paruošimui. Tuo pačiu metu peritvarkė ir senoji vokiečių įsteigta Klaipėdos Mokytojų seminari-

ja į institutą, kuriame dirbo Klaipėdiečiai lektoriai M. Naubūras, E. Kairys, prof. M. Kūjus, V. Bajoras, buv. direkt. Kriukis ir kiti. Iki nacių okupacijos nebuvo užbaigta statyti Klaipėdos priemiesčio, Smeltėje, dideli ir modernūs Amatų mokyklos rūmai, 1926 m. kun. dr. Gaigalaitis, dr. Trūkano, Adomo Brako, M. Purvino, dr. Didžio ir kitų buvo įkurta Mokyklų Draugija, privačių lietuviškų mokyklų steigimui Klaipėdos krašte. Šios draugijos buvo pastatyta dr. Vydūno gimnazija Šilutėje, Donelaičio gimnazija Pagėgiuose ir įsteigtos krašte apie 55 privatinės liet. pradžios mokyklos, kurias lankė daugiausia vietinis krašto jaunimas.

Didelės reikšmės turėjo ypač Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazija, kurioje mokėsi didelė dalis jau minėtų Klaipėdos apylinkės bei tolimesnių vietovių pasiturinčių ūkininkų vaikų.

Jie sudarydavo ir gerus sporto vienetus, kurie sėkmingai rungdavosi ir su Klaipėdos vokiečių komandomis. Ypač čia pasižymėjo Kalotės ir Žardės vietovių jaunimas, vadovaujamas buv. Vilniaus universiteto lekt. V. Pėteraičio, F. Graudūšio, A. Gražės ir kitų. O to jaunimo darbuotojas, direktorijos valdi-

ninkas, Jonas Juzaitis, parašė ir jaunimo himną: "Jaunuoliai Lietuvos pajūrio pabuskim iš miego sparčiai!"

Kas sena, sparčiai keitėsi ir nauja ateitis formavosi iš jaunųjų kartos. (Didelio Žardės ūkininko Buntino sūnūs užsiėmė ir jojimo sportu ir dalyvaudavo su savo arkliais ir Rytprūsio lenktynėse).

Tad Klaipėdos krašto lietuvių nebuvo jau tokie, vien bulvių ir gyvulių pardavimu besisiojejan- tie bėdniekai, kaip Dr. A., padėję vietomis per dėtai dramati- zuodamas rašo. Čininkavimo būdas buvo ten aukštesnis ir intensyvesnis, nei kurioj kitoj Lietu- vos daly. Todėl ekonominės krizės metais, nacinei Vokietijai prekyba suvaržius, ūkio gaminių perteklius ir pardavimo problema pasidarė ten jautresnė.

Kalbant apie sportą, galima paminėti ir žinomąją "Santaros" organizaciją, kuri tvarkėsi daugiau Jaunlietuvių sąjungos pagrinda- is. Jos vadovs buvo iškalbingas Pedagoginio instituto lektorius, rašantis prūsų istorijos klausimais, Martynas Gelžinis, su pavaduotojais J. Skvirbliu, J. Reizgiu, M. Bundeliu ir kitais. Šalia Šaulių Sąjungos, su Martynu Jankum, J. Bruvelaichiu prysaky, buvo dar daug ir kitų, religinio bei visuomeninio pobūdžio organizacijų.

Bet to, turėta ne mažas skaičius laikraščių, spausdintų ne vien lietuvių, bet ir vokiečių kalbomis. Šalia kacetininko J. Gri- golačio, V. Bakūno ir kitų, J. Pronskis ir šandien savo rimtais straipsniais pajavirina Chi- cago Naujienas. Ten dirbo ir

Klaipėdos klausimais rašantis inžinierius Aukštuolis ir kiti.

O baigiant dar galima pami- nėti, kad Tauragės Mokytojų se- minarijoje įsteigtoje 1921 m. ev. kun. Vymerio ir burmistro bei seminarijos mokytojo, J. Vilkai- čio, prieš Klaipėdos krašto at- plėsimą, daugiau kaip trečdalis seminarijų buvo jaunuoliai, ki- limo iš Klaipėdos krašto.

Šalia "Maisto" bendrovės, me- džio apdirbimo ir naujai besi- plėtojančios tekstilės pramonės, ne vien žydai, bet ir vietiniai krašto lietuviai buvo pradėję įsi- traukti į įvairias didėjančio miesto prekybos bei verslo ša- kas.

Tad baigiant galime pridėti, kad Dr. A. rusčiai parašytieji atsiminimai, "Kova dėl Klaipė- dos", nei iš tolo neatvaizduoja tą lietuvių tautos kultūrinį entuzi- azmą ir viltis, kurios buvo į mū- sų pajūrį sudėtos. "Kova dėl Klaipėdos" turinys yra tolimas ir 19-to amžiaus pabaigoj Tilžė- je "Aušrininkų" skelbtai kovos dvasiai, šie atsiminimai yra toli- mi ir Dr. Vydūno, Adomo Bra- ko bei kitų puoselėtam idealizmui ir galvojimo būdai, jie apima daugiau tik siaurą politinį, ma- terialistinį bruožą, su pasenusiu ir "savotišku klausimų inter- pravimu. Kovą dėl Klaipėdos čia, atrodo, vietomis galima supra- ti, kaip kovą autonomisto su Cen- tro vyriausybė; ir kaip su auto- riaus ankstesne knyga, apie sen- prūsius, pradžioje sunkumų bu- vo, taip ir šita knyga, kaip ir ki- ti kritikai rašė, objektyvesniam Klaipėdos krašto gyvenimo paži- nimui mažai ką teduos.

(Pabaiga)

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2% a year

EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAR ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$3.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdas lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugia, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi- jos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškių ir kitų organizacijų, atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, ban- kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or- derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di- delius darbus. Pirmą, jie padeda jums pa- siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben- drovę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mė- nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

51 METŲ SUKAKTIES PROGA DUODAMOS DOVANOS

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1737 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months.	
In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months.	
Canada \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per three months.	
Other countries \$25.00 per year.	
1¢ cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
viename mėnesiui \$3.00	

NAUJIENŲ raštinė atidaro kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Dar apie "tarybų" Lietuvos vaizdus

Vilnius apžvalgininkas, negalėdamas ramiai praieiti pro Naujienas, šį kartą pradėjo kabinėtis prie keliautojo J. Kaributo. Vilnius redaktorius džiaugiasi, kad Kaributas, leisdamas atostogas kaimyninėje Meksikoje, palietė ten esantį skurdą, purvą ir vietos gyventojų tamsą. Ten ne tik žmonės nesvarūs, bet ir gatvės nešvarios, o vaikai tiesia rankas ir prašo pinigų. Bet labiausiai Vilnius redaktorius nepatiko: netoli sienos esantis Tijuano miesto vaizdas: "Važiuoju per Tijuano duobetas ir purvinas bei dulkėnčias gatves, kuriose tiek daug visokių suklerusių sunkvežimių ir automašinų, kad vėžio žingsniu varomės. Gatvėse bėgioja purvini vaikai, eina susisukusios ir juodas-skaras bobos ir apšėpę su maišais ir kartoninėmis dėžėmis visokie seniai ir jaunuoliai".

Kaributo nupieštas šiandieninės Tijuano miesto vaizdas yra liūdnas. Bet mes džiaugiamės Kaributo pastabumu ir sugebėjimu duoti pilną, ir tikrą šiandieninės Tijuano miesto vaizdą. Visi žinome, kad Kaributas yra pastabus. Taip pat žinome, kad jis teisingas. Jis keliau aplinkui pasaulį ir lietuviams davė įdomių vaizdų. Jis nepolitikuoja ir nefilosofuoja. Jis užrašinėja kelionėje pastebėtus vaizdus, kad ir kiti galėtų jais pasidžiaugti. Šimtai skaitė praeitais metais Naujienose jo paruoštus aprašymus, noriai jie skaito ir šiandien spaudai paruoštus vaizdus. Skaitytojai naudoja Kaributo pastabomis, kad jie galėtų pasirinkti geresnes vietas atostogoms, kad nepadarytų tų pačių klaidų, kurias pastabus keliautojas padarė.

Bet Vilnius redaktoriai eina dar toliau. Meksikoje pastebėję ir viešumon keliamą skurdą ir tamsą jie nori panaudoti komunistų sukeltam Lietuvoje vargui ir skurdui teisinti. Kaributas aprašinėja tikrovę, šiandien Tijuanoje esančią tikrovę, tuo tarpu Jokubkas redaguojamas laikraštis neturi drąsos okupuotoje Lietuvoje esančios tikrovės kelti. Kaributas gali laisvai nuvažiuoti į Meksiką ir savo akimis pamatyti vietos žmonių gyvenimą. Meksikoje jis gali laisvai su žmonėmis kalbėtis, tuo tarpu Jokubkas gražiai aprašinėjamas "tarybinės" Lietuvos Amerikos lietuviai aplankyti negali. Okupuotą Lietuvon įvažiuoti gauna labai mažas lankytųjų skaičius, tuo tarpu Meksikoną gali įvažiuoti ne tik Kaributas, bet ir pats Jokubka.

Vilnius redaktorius, pacitavęs viršuje nurašytą Kaributo vaizdą, daro šitokias išvadas:

NIEKŲ RAŠYMAI DRAUGO VEDAMAJAME

P. STRAVINSKAS

(Tęsinys)
VI. — "Mes ateinam!"
Prieš kiekvieną didesnę mūsų visuomenės sujudimą, ypač surištą su Lietuvos laisvinimo darbu, Draugas savo vedamuo-

"Na, ar tokių žmonių gyvenimu galima gėrėtis ir kelti jį į padanges? Kam yra tekę būti tarybų Lietuvoje, tokių vaizdų niekam neteko matyti. Nelaimė ponui Kaributui, kad Meksika nėra socialistinė. Turėtų kuo pasidžiaugti. Būtų: žiūrėkite koks komunistinės santvarkos sąlygomis žmonių gyvenimas!" (Vilnius, 1974 m. bal. 4 d., 2 psl.).

Šiuo atveju Vilnis maišo kelis dalykus, kad tos maišyties pagalba galėtų rasti pritarėjų "tarybinei", "socialistinei" arba net "komunistinei" sistemai. Vilnius redaktorius tvirtina, kad "tarybų" Lietuvoje tokių vaizdų, kokius Kaributas vaizduoja Tijuanoje, niekam neteko matyti. Kaip nuvažiuosieji lietuviai galėtų tokius ar gal dar žiauresnius vaizdus pamatyti, jeigu okupantas ir su juo bendradarbiaujanti "komunistinė" valdžia parvažiavusiems lietuviams tų vaizdų neleidžia pamatyti.

Lietuvon Amerikos lietuviai važiuoja savo tėviškės ir giminių pamatyti. Vieton tėviškės ir giminių, okupantas viską aukštyn kojom apverčia. Ne seniai matytą tėviškę okupantas parvažiavusiems parodo, bet parvažiavusius Amerikos lietuvius tėviškėje dar likusiems lietuviams parodo. Okupantas neleidžia parvažiavusiems Amerikos lietuviams nuvažiuoti į tėviškę, bet atranka tėviškėje sveiknesnių gimines, atveža į Vilnių ir jiems parodo "Gintare" uždarytus amerikiečius. Šiame Vilniaus viešbutyje parvažiavusius amerikiečius ir iš kolchozų Vilniun atvežtus lietuvius uždaro į vieną valgyklos kambarį ir leidžia jiems kartu "pabaliavoti". Už tą "balių" moka parvažiavęs amerikietis. Kalbų metu jis pasiklauso, kaip tėviškėje kartais lietuviai "pabaliavoja", bet to "balius" nemato.

Vieną vakarą šitokiu būdu "pabaliavojus" "Gintare", Amerikos lietuvių specialiais turistiniais busais, saugojamais šoferio ir gerai treniruotų gidų, vežami į Trakus ir Druskininkus. Vargas tam amerikiečiui, kuris drįstų kelionėje iš Vilniaus į Trakus arba Druskininkus pasimesti. Prieš tokį keliautoją būtų paleisti keli policininkai su įsakymais jį suimti ir atvesti į teismą. Tokius "atsilikėlius" tardo ir bara policininkai, teismo tardytojai, bet didžiausią pamokslą jiems pasako teisėjas. Parvažiavusiems primena, kad jie neturi teisės neklausyti gidų ir nuklysti iš kelio. Už norą pamatyti "tarybinės" Lietuvos vaizdus baudžia. Okupacinė ir komunistinė valdžia ėmėsi visų priemonių, kad nuvažiuosieji lietuviai tų vaizdų nematytų.

Jeigu "tarybinė" valdžia ir sovietų policija neleidžia dabartinio Lietuvos gyvenimo pamatyti, kaip Jokubka arba jo vadovaujami redaktoriai gali tvirtinti, kad panašių vaizdų, kokius Kaributas matė Tijuanoje, "tarybinėje" Lietuvoje nėra? Jokubkai "tarybinę" Lietuvą būtų daug lengviau ginti, jeigu jis, kartu su didele Amerikos lietuvių dauguma pareikalautų leisti parvažiavusiems lietuviams pamatyti visą kraštą. Meksika leidžia turistams pamatyti ne tik Acapulco, bet ir Tijuana, tuo tarpu "tarybinės" Lietuvos valdžia iš Vilniaus išleidžia tik specialiai parinktu Trakų ir Druskininkų keliu. Kol Amerikos lietuviai negalės dabartinės Lietuvos pamatyti, tai jie turės pagrindo galvoti, kad paprastų žmonių gyvenimas ten yra aršesnis, negu Tijuanoje.

Nuolat ir nuolat ta pati giesmė: "Mes esame jauni, o jūs seniai; mes pajėgi, o jūs silpnai. Mes turime užnugarį didelę nepolitinę lietuvių masę, o jūs tik nusilpusias simbolines politines organizacijas. Mūsų darbo metodai nauji, skirtingi, o jūs seniai. Atimkite iš senųjų patiklos vairo!"

Užgiedojo — uždainavo ir dabar, vai, tokią giesmę ar dainą Draugo redaktorius kun. Pr. Garsvė, tas 60-metų eilės mūsų "jaunuolis" lietuviško jaunimo vardu savo vedamajame. Pirma išniekino, išjuokė, irzlais išvadino mūsų senąją ar vyresniąją kartą, jos veikėjus, o po to pragydo taip: "Ateina nauja karta su skirtingais veiklos būdais, su skirtingomis priemonėmis".

Vadinasi, "Salin, seniai, irzliai" — mes ateinam!...

Neitakto, neitėkos, neipolitinės išminties, nei, pagaliau, minties, idėjos aiškumo!

VII. — "Nebijokit mūsų, mes ne jūsų priešai, tik..."

Lyg ir susigėdęs, tas mūsų jaunimo "reprezentantas", toliau savo "armijos" vardu aiškina ir "ramina" — tuos jo išjuoktus, išniekintus ir, matot, "išgązdintus" mūsų senus veikėjus taip:

"Ta (jaunoji) karta nėra vyresniųjų priešas, o teisėta (!) — PS) jų testamentą paveldėtoja ir vykdytoja (mano pabr. — PS)".

Gieda marijonų kunigas — vienuolis egzėkvišas dar gyvoms žmonėms, juos laidodamas ir skelbia tų gyvų žmonių vaikus "teisėtais" jų "testamentą vykdytojais", nors iš vis testamentą nieks "nepaveldėti" ir "paveldėti" negali, ir to testamentą "teisėtais" vykdytojais, nors testamentas, jei toks yra, gali būti vykdomas tik po testatoriaus mirties.

Taigi: "Seniai — irzliai; nebijokit mūsų, savo vaikų, mes nesame jūsų priešai, tikliai mes jus palaidosim" (Chirščiovo žodžiai — PS) ir, dar jums gyvoms esant, teisėtai įvykdysim jūsų testamentą".

VIII. — "Salin nuo veiklos vairo, kuris mums teisėtai priklauso!"

Savo vedamojo pradžioje pykęs, nirsęs ant VLIKo ir jo ELTOS dėl to, kad jo reikiama nepainformavo apie būsimojo pasaulio konferencijos darbus, prisipažindamas, kad jis iš "neįmanomos tikros tiesos, aksiomos", "lakoniškų" pranešimų spaudai beveik nieko apie aną konferenciją nežina, redaktorius, toliau, savo vedamojo antroje pusėje, pats sau prieštaraudamas, jau dedasi visa apie tą konferenciją žinąs, net tą, ko

kiti, gal nei VLIKas su savo kada visame kultūringame — civilizotame pasaulyje vyksta kova tarp teisės ir jėgos, yra susiorganizavusi net daugiau, nių — PS) pasitarimu, "kurio negu 100 tautų — advokatų sątikslas sukelstė platęmę konferenciją ir nuslėgti planus", pasaulinės taikos per teisę, tik — Girdi, "Gal bendromis jėgomis (!) — PS) bus sutarta (gal) su lietuviško dienraščio redaktoriais, dargi kunigas, vienuolis gali skelbti, kad nereikia jokios teisės, jokių "nuostatų ir statutų" aiškinimų, jokių ginčų dėl teisės ir teisinės tvarkos? Tai Michail Bakunino balsas iš kapų...

X. — "Šitie yra mūsų priešai!"

Baigdamas savo vedamąjį, Draugo redaktorius pateikia mūsų visuomenei priešų sąrašą, į kurį įtraukė (jo pasmerkė) tie visokie ginčai, kėlėjai, nuostatų ir statutų aiškinimojai, "veiklos ardytojai", "faktinės paštuntynybės" (kas čia dabar per daktas — ? — PS) sumenkiniojai ir kiti panašūs...

XI. — "Atsargos daugiau kaip reikia."

Juos visus "dešifruos" ir, jo terminu tartum, "granatimis" apmėtės, lyg ir išsklaidys, redaktoriaus įspėjimą mūsų visuomenei, kad ji budėtų, nes matot, priešas vėl gali ikti konferencijos atgyti, pakelti galvą.

Štai jo žodžiai: "Konferencija numatyta tik šių metų spalio pabaigoje (tatsios kartos tų "veiklos vairo" — PS). Iki to laiko bus daug patarinių, priitarimų ir pasipriešinimų (uotchi! — PS). Juk ne visiems patinka pats pasitarimas, ne visiems pokalbiai, kai drūnstame vandenįje ir dirbim atstulose dulkėse, lengviau gaudyti žuvelę (mąpbr. — PS)".

Atsargumo priemonių stebėti priešui ir neleist jam vėl susiorganizuoti bei visokios žalos pasidaryti, kaip matome, esama daug, net per daug. Iš tikrujų, kaip gi tas priešas (tie visokie seniai — irzliai, visokie teisės raidės aiškiniojai ir kiti panašūs) "dirbtinai sukultose dulkėse" gali išgauti mūsų laisvinimo veiksmams, o gal ir pačiam Draugo redaktoriui priklausančias "žuvelės"? Ir kas ten per "žuvelės", kurios laikosi ir gyvena ne vandenįje, o dulkėse?...

Tai va, dabartinio Draugo, anksčiau buvusio tikrai gero mūsų katalikų laikraščio, vedamasis su visomis jo "graziomis" mintimis, "geromis" idėjomis, su jo stilium "puošmenomis", ne žurnalistikos "deimaneikiukas"!

Baigiamosios išvados nereik. Skaitytojai patys lengvai ją pamatys, kol neišaiškins.

Kai nuvažiuoju, tuoj prisitę kitas agentas, kuris pareiškė, kad galima aiškintis su juo, nes to, su kuriuo sudariau sutartį, dabar nėra. Pradėjom ginčytis. Jis man skai galvą, kad "picture" langas susideda iš trijų dalių: šonose dviejų mažų langų ir vidurinio didelio "picture" vadinamo. Tai esą du "picture" langai ir vienos durys, — tai viskas tvarkoje. Sis liežuviu malai kalba, o tas, su kuriuo dariau sutartį — akių nerodo.

(Bus daugiau)

ISŠEVIŲ DALIA

Rašo JUOŽAS KAPACINSKAS

37

Manyčiau, kad tektų pradėti kalbėti ne nuo vaikų, o nuo vyresniųjų. Iš pat kėdikystės nei namuose, nei mokykloje, nei organizacijose ar net bažnyčioje nemokoma elgesio; nemokoma, kad reikia gerbti ne tik savą, bet ir svetimą turtą. Kai nemokoma elgesio ir nuosavybės gerbimo, tada tas negerbimas pradeda nuo smulkmenų.

Pirmiausia: teršiamą namuose, mokykloje, gatvėse. Išlaužomi naujai pasodinti jauni medeliai, sutrypiami gėlynai, daužomos gatvių apšvietimo lempos, nuplėšomi telefono aparatai, sudraskomos abonentų knygos; o po to jau ir kaimynų, mokyklų bei kitų įstaigų išlaužomi langai. Dažniausiai ir tas daromas blogybės nekreipiamas dėmesio. Toks jaunimas nebeskiria gero nuo blogo.

Šio krašto teisingumo ir tvarkos organai į jaunuolių nusikaltimus žiūri pro paragrafų akinius, rūpindamies, kad nebūtų pažeista jaunuolio laisvė. Už nusikaltimus labai švelniai tebedužiamas. Dažniausiai nuo bausmės paleidžia įspėdami. Juk jis jaunas. Nusikaltimą padarė bežadamas! Pasitaisymas: nusikaltėliui yra tik priedanga išsiskirti nuo bausmės. Tik teisejo akysse sušvelnėja, o vėliau pažadą užmiršta ir daro didesnę nusikaltimą. Taip tęsiasi daina be galo...

JAUNUOLIŲ SIAUTĖJIMAS AUTOBUSE

Menu, kartą važiuoju į darbą Western Avenue vietinio susisiekimo autobusu. Buvo maždaug apie trečią valandą po pietų. Apie tą laiką paleidžiamas po

pamokų iš mokyklų jaunimas. Ties 47-ta gatve laukia keleiviai ir būrys jaunimo. Jaunuoliai, kaip įprasta, patys pirmieji strimagalviais veržiasi pro duris į autobusą ir įlipę — būtinai užima sėdimas vietas, tarytum mokykloje ilgas valandas būtų stovėję ar sunkiai fiziškai dirbę.

Ypatingai jie grūdasi į autobuso galą, ten įsitaisę užsiroko, stumdosi, kelia triukšmą, švaistosi ausį rėžiančiomis replikomis. Visai nesijaudina, kad ir šalia stovintieji važiuoja į darbą ar neturi vietos senesnio amžiaus moterys. Dažnai priedui dar pridaro nemazai ir nuostolių: supiaustomos sėdynės, išlaužomi langai.

Geroką galą pavaziavus, pasigirdo išlaužytų stiklų žvangėjimas. Keleiviai tyli, niekas nieko nesako. Sėdžiu ir aš. Stebiu jaunimo vandalizmą. Galvoju, kad autobuso vairuotojas ateis sudrausti ar bent pasižiūrėti, kurio lango ar durų stiklas išblyrė. Bet jis net neatsigrižo. Įsismaginę vaikai daržo kitus stiklus, ir niekas jiems nieko nesako. Tik pavaziavus keletą bloky, kai vaikai iš autobuso jau išlipo ir triukšmas nutilo, — autobuso vairuotojas sustabdo autobusą ir nuėjo pasižiūrėti. Nusikėlė ir vėl grįžo prie vairo.

Atėjęs į darbą papasakoju savo bendradarbiams, kad šiandien autobuse važiuoju su mokykliais. Pasakodamas pridūriau, kad man labai keista, kodėl vairuotojas vaikų nesudraudė. Jie man ir aiškina, kad šoferis protingai pasielgė nebandęs tų jaunuolių sudrausti. Gal važiuo padaužyti vadi. Tokius užkabins, ne tik autobusus, bet ir keleiviai būtų nukentėję. Galima būtų šaukti policijos, bet kol ji atsirastų, triukšmautojai jau išbėgiotų. Atvirai pasakius, niekam nėra noro juos gaudyti. Man toks jų aiškinimas vistiek atrodo keistokas.

Tokių ir panašių įvykių Čikagos miesto transportacijoje dažnai pasitaiko. Ir tik retais atvejais pagelbon šaukiamą policiją ar imamas kitokių priemonių.

Autobuse aiškioje vietoje parašas: No Smoking — nerūkyti. Bet jaunimas ir nejaunimas rūko — į draudimą nekreipiamas dėmesio. Nesivaržomai pučia dūmus čia pat sėdinčiam keleivui. Nerūkantieji tyli. Užkabink kurį rūkitorį — pamėgink gėdinti. Gerai dar bus, — jei teatsakys — ne tavo reikalas, bet gali baigti ir kitaip... Tai visai ir tyli.

Autobuse nėra papročio užleisti vietą moteriai ar seneliui. Anksčiau tai buvo labai jautiama. Bet vėliau apsipratome. Arba vėl — jaunuolis ar senuolis sėdi, plaučiai išsiveržę per visą sėdynę, dvi vietas užėmęs. Tu gausi tik kraštelį sėdynės, nes anas nesiteikęs pasislinkti.

PREKYBININKŲ SUKTYBES

1954 m. birželio septintą dieną, kai jau vidaus įrenginiai buvo baigti, norėjom susidėti antrus aliumininius langus. Tuo reikalu pasitarti užėjau į Illinois Tri-seal products Inc. raštinę. Čia radau tik sekretorę, kuri paprašė, kad palikčiau adresą, tai jie atsiųs agentą, kuris išmatuosius ir pasakysias, kiek kaštuos.

Po kelių dienų atėjo tas agentas. Susitarėme, kad ju bendrovė už du šimtus dvidešimt penkis dolerius įdės du aliumininius (Storm windows) langus ir vienas namo priekinės duris. Prieš pasirašydamos sutartį, pastebėjau, kad vienoje vietoje pažymėti du langai ir durys, kitoje vietoje — trys langai ir vienos durys. Aš paklausiau, kodėl vienoje vietoje taip, o antroje kitaip. Agentas atskė, kad esą jokio skirtumo: vis tiek

čia yra trys gabalai, kad viskas būtų tvarkoje — nesą ko abejoti. Pasirašiau sutartį ir daviau dvidešimt dolerių rankpinigį.

Kitą dieną atvažiuo darbininkas, išmatavo apačioje vieną langą "picture window" ir duris, o antrojo viršuje visai nėjo žiūrėti. Paklausiau, kodėl nematuoja antrojo lango? Atskė, kad pildė agento nurodymus: Pradėjus aiškintis, jis spėjo, kad įvyko nesusipratimas ar klaida. Patarė nuvažiuoti ir bendrovę išsiaiškinti. Aišku, aš tuoj ir nuvažiuoju, bet darbininkas įspėjau, kad jeigu ne abu fronto langus bendrovė nori dėti, tai aš neleisiu nieko įrengti. Prašiau, kad jis nieko nedarytų, kol neišsiaiškinsim.

Kai nuvažiuoju, tuoj prisitę kitas agentas, kuris pareiškė, kad galima aiškintis su juo, nes to, su kuriuo sudariau sutartį, dabar nėra. Pradėjom ginčytis. Jis man skai galvą, kad "picture" langas susideda iš trijų dalių: šonose dviejų mažų langų ir vidurinio didelio "picture" vadinamo. Tai esą du "picture" langai ir vienos durys, — tai viskas tvarkoje. Sis liežuviu malai kalba, o tas, su kuriuo dariau sutartį — akių nerodo.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DIEŅRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĘ

TELEF.: PR 8-3229
DR. ANNA BALIONAS
 AKY, AUSY, NOSIES
 IR GERKLIS LIGOS
 2858 W. 63rd Street
 Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
 AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
 GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
 6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
 Medical Building). Tel. LU 5-6446
 Antrąsias ofisas —
 3007 WEST 83rd PLACE
 JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
 Priima ligonius pagal susitarimą.
 Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
 INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
 CHIRURGIJA
 Tel. 695-0533
 Fox Valley Medical Center
 140 SUMMIT ST.
 ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
 PHYSICIAN AND SURGEON
 2434 WEST 71st STREET
 Ofisas: HEMlock 4-5849
 Rezid.: 388-2233
 OFISO VALANDOS:
 Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
 antradieniais nuo 1-5, trečiadieniais
 ir šeštadieniais tik susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
 AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
 GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
 6122 So. Kedzie Ave., WA. 5-2670
 Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu,
 skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE
 AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
 GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
 2750 WEST 71st ST.
 Tel.: 726-3717
 Neatsiliepiu — skambinti
 846-3900
 Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
 Residencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 VIDAUS LIGŲ SPEC.
 2454 WEST 71st STREET
 VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
 ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 7 val. popiet.
 Kitu laiku tik susitarus.
 Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
 OPTOMERISTAS
 KALBA LIETUVISKAI
 2616 W. 71st St. — Tel. 737-5149
 Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
 "contact lenses".
 Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
 INKSTŲ, PUSLĖS IR
 PROSTATOS CHIRURGIJA
 2656 WEST 63rd STREET
 Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
 ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
 Ofiso telefonai: 776-2880
 Naujos rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Bendra praktika, spec. MOTERU LIGOS
 Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
 Tel.: PR 8-1223
 OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
 ir penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį
 ir septyniadienį 9-12 val. vak. pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
 CHIRURGAS
 2454 WEST 71st STREET
 Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
 Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
 Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
 valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
 Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.
 ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
 Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai.
 Speciali pagalba kojoms
 (Arch Supports) ir t. t.
 Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
 2350 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
 Telefonai: PRospect 6-5084

Los Angeles, Cal.

Siūlo nesistumdyti, bet kandžioja

Draugo dienraščio kovo 21 d. numerio Lietuvių Kalbų korespondencijoje išspausdintas straipsnis apie plačius darbo barus ir tariama, jog "Galima išsiversti ir be susistumdymų".

Iškeliam Liet. Bendruomenės Santa Monika apylinkės valdybos ir atskirų narių darbai metų eigoje ir prieš pat Lietuvos nepriklausomybės dieną — prieš Vasario 16 išsiuntinėti laišukai ir kitokia medžiaga svetimtautiems apie Lietuvą.

Labai puikiai rašė korespondentas J. K. pradėjęs, siūlydamas nesistumdyti, baigia kandžiojimu. Priekaištai Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus valdybai. Ji iš per Vasario 16 minėjimą surinktu

GRADINSKAS
 GRUNDIG
 RADIJAS
 TIK \$9.95
 2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUZAUSKŲ
 GELES VISOMIS PROGOMIS
 BEVERLY HILLS GELINČIA
 2443 WEST 63rd STREET
 Telefonai: PR 8-8333 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
 Leidimai — Pilna apdrauda
 ZEMA KALNA
 R. S. E. R. E. N. A. S.
 2047 W. 67th Pl. WILBROOK 5-8063

GELININKAS
 (PUTRAMENTAS)
 Linksmumo arba liūdesio valandom
 gražiausios gelės ir vanilės antkapio
 papuošimui ir sezoninės kapamės gelės.
 ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
 5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING
 Apdraustas perkraustymas
 ir įvairių atstumų.
 ANTANAS VILIMAS
 823 West 34 Place.
 Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
 RADIOJŲ SEIMOS VALANDOS
 Visos programos iš WOPR,
 1490 KIL A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir septyniadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
 Telefonai: HEMlock 4-2413
 7189 So. MAPLEWOOD AVE.
 CHICAGO, ILL. 60629

aukų išleidusi sumą atsikviesti kalbėtoją iš Floridos, o kalbėtojas "pasakė, kad Lietuva okupuota ir persekiojama rusų" etc.

Ivairių iškilnių ir švenčių kalbėtojus iš kitur dažnai pasikviečia ne tik Los Angeles lietuvių organizacijos, bet tai praktikuojama ir kitose kolonijose. Vietos veikėjai ir kalbėtojai, kasdien tarp saviškių gyvendami, kartais patys pritaria, jog vėra atsikviesti naują prakalbininką, kurs labiau patrauktų visuomenės dėmesį, kad daugiau publikos susirinktų. O kai daugiau publikos, daugiau surenkama už bilietus ar aukomis.

Ir Los Angeles lietuvių veikloje, ypač Amerikos Liet. Tarybos skyriaus, nuo seniai praktikuojama karts nuo karto kalbėtojus išsiviešti. Buvo eilė metų, kai Alto skyriaus valdyboje vyravo frontininkai, ateitininkai bei jų bičiuliai. Ir ne vienas ateitininkų ir frontininkų idealogai ar vadai čia Vasario 16 minėjime yra kalbėję. Jie atsikviesti taip pat nuo Atlanto, kad ir ne iš Floridos, bet vistiek iš toli — iš Brooklyn ar New Yorko. O ką tie kalbėtojai pasakė? Panašiai tą patį, dėl ko tas frontininkų garsiakalbis dabar Draugų priekaištai. Žinoma, anie dar pridėjo, jog jie kartais dar net vieną vieną buvę...

Ir buvo dar net taip, kad tie už Alto pinigus atsikviesti kalbėtojai čia ilgesni laiką pasiliko asmeniniam poilsiui ir dalyvavo pirmiaisiais tribūnos kalbėtojais ateitininkų pramogoję, bet tos pramogos rengėjai nė kiek nepasidėjo prie kalbėtojo kelionės išlaidų. Alti išlaidas apmokėjęs jie tą patį kalbėtoją panaudojo ir sava organizacijai. Ir dėl to niekas balso priešraujančiai nekėlė. Bet štai ponas J. K. (stilius atpažintojai sako, jog tai Juozas Kojelis), kad šimet kalbėtojas pasikviestas ne iš jo partijos, ėmėsi kandžiojimosi, lyg užmiršęs, kad kandžiojimas yra biauuresnis veiksmas negu pasistumdymas. Pasistumdymo žmo nės kartais ir besportuodami, be blogos valios, o kai kandžiojama, tai jau negerai.

Kazys Karuža, kurio sve-tainėje kovo 30 d. žurnalistas va-karojo, sako, jog į valdybą žurnalistas vėl perinkto tuos pačius narius: J. Kupronį, G. Valan-čių ir K. Karužą. Revizijos kom-misija: S. Pautienienė, A. Mi-ro-nas, R. Vidžiūnienė.

Liet. Bendruomenės L. A. apylinkės kovo 31 d. metiniame susirinkime į valdybą išrinkti: T. Sereika, A. Šimkus, O. Razu-tienė, V. Šimoliūnas, p. Baraus-kaite ir R. Nefas.

"Pirk motociklą vaiko paskutiniam gimtadieniui"

Tai buvęs juokas, bet dabar jau nebe juokas, rašo viename laikraštyje Daniel N. Kulund, M. D., Amerikos karo aviacijos vietos bazės kaulų operacijų specialistas, ir nepataria motociklą pirkti.

Paskutiniai metais kas metą apie pusę milijono naujų motociklistų Amerikoje atsiranda ir tiek naujų motociklų užregistruojama. Ypač dabar, kai buvo benzino stoka, kai kas meta si pirkti motociklus. Doktoras rašo — jei ir sutaupomas benzinas, bet kiekvienas motociklu važiuotojas rizikuoja didesnes gydymo išlaidas ir, jei ne gyvybę, tai sveikatą netekimu.

Motociklų entuziastams būtų verta aplankyti ligoninės chirurginį skyrių, kai ten atvežami motociklo nelaimėje nukentę su sudaužyta kaukole ar su sulamdytu šonu. Sakoma, jog iš 10 automobilių nelaimių Amerikoje tik viena yra su žmogaus sužiedimu ar mirtimi. Gi iš 10 motociklistų nelaimių 9 yra su žmogaus sužiedimu arba mirtimi. Doktoras rašo, jog turi tik 1972 metų statistiką, kurioje su-registruota 340,000 motociklistų

nelaimių. Tiesa, iš savo profesinės patirties jis pasisako prieš motociklus Amerikoje. Kalifornijoje iki šiol motociklistai buvo lyg palaidoje baloje: ir smogo kontrolė ir muflerių garso varžymai menki. Dabar yra įstatymo projektas pareikauti iš motociklisto, kad būtų jo mašinos triukšmas ir smogo išmetimas sumažintas.

Kur daugiausia nelaimių?

Amerikos ekonomikoje yra trys pavojingiausios darbo sritys: kasyklos, statyba ir žemės ūkis.

Per paskutinį dešimtmetį pramonėje dirbančių sužeidimų skaičius sumažėjo 19%, bet žemės ūkyje padidėjo 2%. Žemės ūkyje labiau vartojamos mašinos, o prie jų dirbantiems ir pavojų daugiau.

1972 metais žemės ūkio darbuose sužeisti mirė 2,000 darbininkų ir apie 200,000 buvo sunkiau ar lengviau sužeistų.

Kalifornijoje metas iš metų dirbančiųjų žemės ūkyje skaičius didėja, nes iki šiol nenaudotos žemės didesni plotai, vandens kanalus ir pietinę Kaliforniją atvedus, padidėja.

Važiukite į V. Vokietiją, galite pirkti tunelį

Vienas Kalifornijos laikraštis perspauzdino Vakarų Vokietijos laikraščio skelbimą. Ten parduodama 504 nebenaudojami geležinkelio tuneliai.

Zinia, kai Vokietija tapo padalyta, po šio karo vadinamojoje Vakarų Vokietijoje daug geležinkelio linijų, kurios ėjo per visą Vokietiją, nutrūko, nes komunistinė Vokietija užstovėre spygliuotų vielų tvora.

Traukiniai nebavažiavo, tuneliai neberekalingi. Parduodamų tunelių ilgis esąs nuo dviejų su pusę mylių ir net iki mažiausio — 10 jardų. V. Vokietijos geležinkelio direkcija, skelbdama pardavimui tuos tunelius, reklamuoja tinkamas grybų augimui arba vyno sendinimo sandėliams.

J. Klauseikis

PATAISA
 Naujienų praeito penktadienio Nr. 81 vedamajame "Tarša" 6-me skirsnyje 12 eilutėje nuo apačios yra praleisti keli žodžiai. Pilnas sakinytis turi būti: "Kadangi aliuminijus nerūdija, o dabar gėralų skardinėms didžiausia dalimi naudojamas aliuminijus, tokios skardinės, nevalyvi žmonių kur papuola išbarstytos, gali "puosti" Amerikos gamtovaizdį ištisą milijoną metų!"

DEMOKRATŲ OPTIMIZMAS

Keturi demokratų partijos su-lai — Chicago miesto meras Richard Daley, senatoriai Edward Kennedy, Henry Jackson, ir George McGovern kalbėdami per NBC-TV pareiškė optimizmą, kad jų partija laimėsianti lapkričio mėnesį po dviejų metų įvyksiančiuose rinkimuose ir kad jų partija vėl pasidariusi "laudies partija".

Meras Daley pareiškė, kad jis panaudojo savo žmonai ir ateinančiuose rinkimuose bal-dviejų vaikams išlaikyti.

VINCENTAS VADEIŠA
 Gyv. 2522 West 45th Street
 Mirė 1974 m. balandžio mėn. 6 dieną, 5:25 val. ryto, sulaukęs 38 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Smukučių kaime, Jurbarko vls., Raseinių apskr.
 Amerikoje išgyveno 25 metus.
 Paliko nuliūdę žmona Alina, pagal tėvus Lapytė, dvi dukters — Regina ir Laima; brolis Viktoras, teta Marcelė Knaitienė, pagal tėvus Ausiukalys; dvi pusseserės — Irena Kereleienė, jos vyras Albertas ir šeima ir Aldona Laurent — Laurinaitis, jos vyras Antanas ir daug kitų giminų, draugų ir pažįstamų.
 Kūnas pašarvotas Petro Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Avenue.
 Antradienį, balandžio 9 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Panėlės Šv. parapijos kapinyną, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
 Visi a. a. Vincento Vadeišos giminės, draugai ir pažįstami nuo širdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutini patarnavimą ir atsiveikimą.
 Nuliūdę lieka:
 Žmona, dukters, brolis, teta, pusseserės.
 Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

interesuotos duonos ir sviesto, negu Watergate klausimais. "Apie Watergate kiekvienas pilielis užtekčiai žino, bet ką kiekvienas jaučia, tai savo paties čekių knygutę".

NUPIGINTA CTA VAŽMA PRATĖSIAMA IKI VI 30.

Chicago transito administracija (CTA) pagaliau įsitikino, kad pigesnė važma patraukia daugiau važinėtojų ir kad dėl to galutinėje išvadoje pajamos yra didesnės. Nors autobusų ir traukinių važmos iš 45 centų nupigintumas iki 25 centų (vaikams ir pensininkams net iki 10 centų) pelno nedavė, bet CTA padarė gerą reklamą ateičiai. Dėl to CTA vadovybė nutarė važmos nupiginti pratesti iki birželio 30 dienai.

ATSARGIAI EINANT Į KRAUTUVĘ

Ms. Rhonda Day iš Los Angeles, atvažiavusi į Chicago atostogų, praeitą pirmadienį apie pusiau antrą val. popiet užėjo į krautuvę 1407 N. Wells St. kvepalų nusipirkti. Ieigdama pamatė du įjartinus jaunos vyrus kojineis veidus apsimovus kažką bedarantius. Ji norėjo sprukti atgal, bet vienas jų grasindamas revolveriu liepė stotis prie sienos ir atiduoti pinigų. Suraišiję du tos krautuvės tarnautojus ir ištuštinę kasą banditai išėjo, bet vienas išsidamas peršovė Rhonda per vidurius.

EPA NEUŽDRAUS AEROSOLO

Iškilus įtarimui, kad aerosolas yra kenksmingas žmonių sveikatai ir FDA (Maisto ir Vaistų Administracijai) liepus atšaukti apie 15 rūšių įvairių plaukam švirkšti skysčių, kuriuose yra chemikalų vinyl chloride. Aplinkos Apsaugos įstaiga (EPA) pareiškė, kad ji nežada greičiausioje ateityje reikalauti atšaukti visus pesticidus, kuriuose to chemikalas yra. EPA direktorius Glenn Schweitzer pasakė, kad jo įstaiga negali priversti firmas atšaukti iš krautuvės tokių preparatų kaip vaizdžiams (skruzdėlėms, tarakonams ir kt.) naikinti švirkščiamus skysčius, dažus ir dezin-fekcijos priemones, kol dar nėra nustatyta, kad visi aerosolų turintieji preparatai tikrai yra kenksmingi.

KAIP PRASIDĖJO ŽMONIŲ GROBIMAI

Meksikietis Armando Hernandez pagrobė savo mylimąją Aliciją Bonillą ir dėl to atsidūrė teisme.

Kai ji pašaukė duoti parodymų, tada paaiškėjo, kad jis tą merginą pagrobė jau antrą kartą, škart iš teismo salės.

ŽADĖJO VESTI 25 MERGINAS

Tokio teismo dviems metams kalėjimo nuteisė Toski Itą, kuris žadėjo vesti 25 merginas ir išviliojo iš jų 18 milijonų jėnų. Šituo būdu gautuosius pinigus

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Mūsų Dievas yra per amžių amžius. Jis mums vadovauja net iki mirties". — Psalmė 48:14.

Kasdieną mes turime prašyti Viešpaties vadovystės visuose mūsų gyvenimo reikaluose. Jis yra žadėjęs vesti ir sergėti mus nuo persunkčių per-sekiojimų ir vargų, bei linksmini ir drąsinti, nes mes esame tikrais Dievo Izraeliais. Jis veda mus per Jordaną į dangiškąjį Kanaaną. Laimingi, kurie turi tvirtą tikėjimą, yra budrūs ir pažįsta Viešpaties dovanas, kurių gausia nepažįsta, nes jas gali įvertinti tik tikrai pasivertusieji, kurie myli Dievą ir laiko jį įsakymus. Viešpats neatsako gera tiems, kurie eigiiasi nekaltai. Laimingas žmogus, kuris juo pasitiki.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gaukite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
 CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RASTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
 TĖVAS IR SŪNUS
 MARQUETTE FUNERAL HOME
 2533 W. 71st Street
 Telef.: GROvehill 6-2345-6
 1410 So. 50th Ave., Cicero
 Telef.: TOWnhall 3-2108-9
 TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
 AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
 6845 SO. WESTERN AVE.
 TRYS MODERNISKOS
 AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
 MAŠINOMS VIETA
 Rēpublie 7-8600 Rēpublie 7-8601

EUDEIKIS
 GAIDAS -- DAIMID
 SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
 Tel.: YArds 7-1741 - 1742
 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
 Telefonas: LAFayette 3-0440
 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
 Chicago
 Lietuvių
 Laidotuvių
 Direktorių
 Asociacijų

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
 ★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

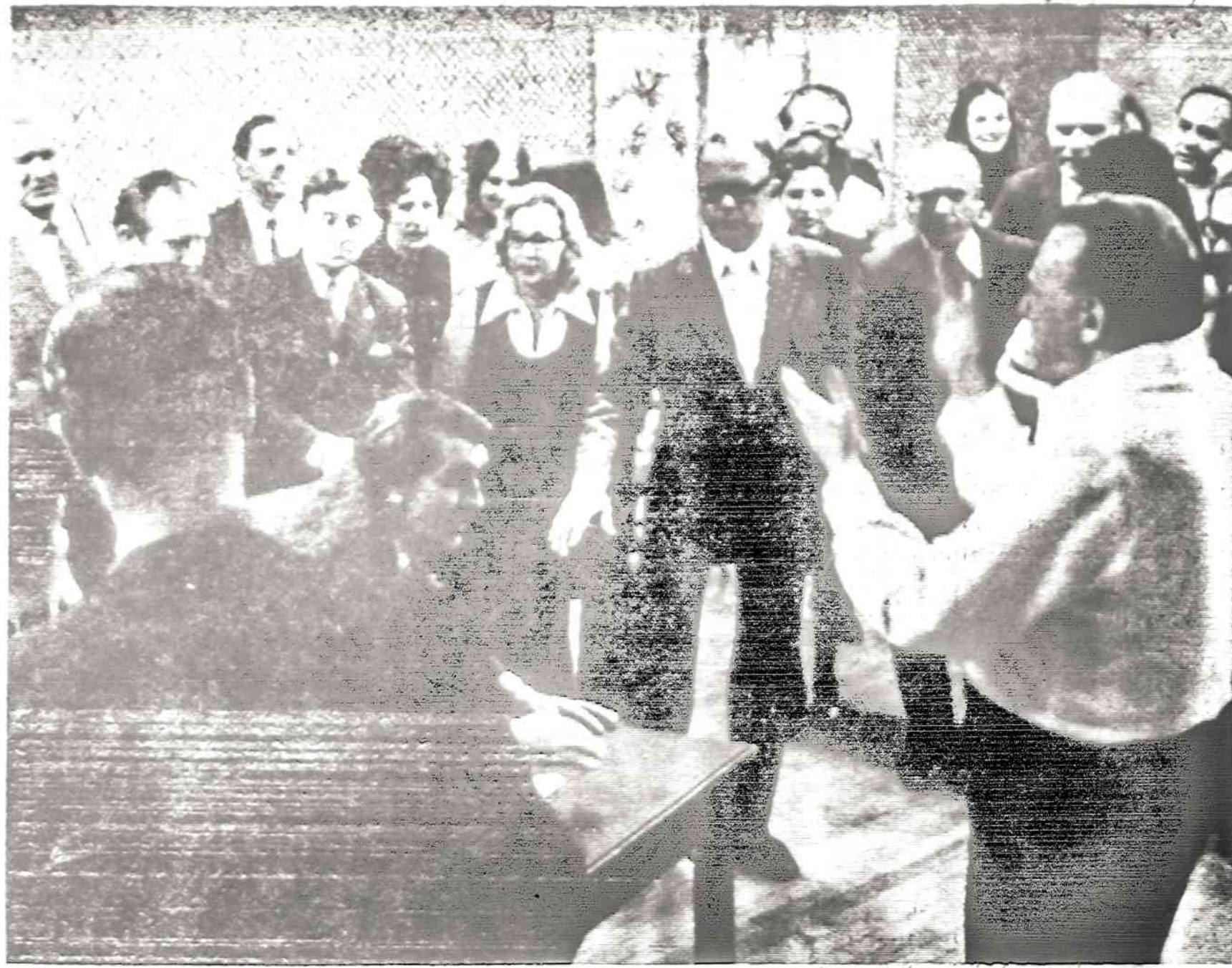
BUTKUS - VASAITIS
 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
 4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
 3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
 (LACKAWTCH)
 2424 WEST 63th STREET Rēpublie 7-1213
 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
 11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
 3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

"Pirmyn" choras įtemptai dirba, kad "Kornevilio Varpai" kuo geriausiai pasisektų. Nuotraukoje (pasilenkęs prie stalo) Albertas Snarskis, šykštuolio Gasparo rėleje, toliau stovi Algirdas Brazis — grafas, Reizuoja — Kazys Stepo iavicius.

51.2 nuošimčių kalinių paleidžiami sąlyginai

Pranešama, kad nuteisti už kriminalinius nusikaltimus Chicagoje paleidžiami iš kalėjimo sąlyginai daugiau negu kur kitur. Praeitais fiskaliniais metais iš 1,032 nuteistų kalėjimo bausmėmis 696 buvo paleisti "ant probacijos", tai yra sąlyginai.

ŽUDIKAI MOKOSI IS TV

Skalbimo milietii Miracle White Co., Chicagoje, gamintojas Leo S. Singer pasakė savo nuomonę, kad jaunieji piktadariai pavyzdį ima iš televizijoje rodomų smurtinių programų ir savo nuomonei paremti priminė Bostone įvykusią žmogžudystę, kur paaugliai piktadariai gazolinu apipylė 24-metę socialistaigios tarnautoją Evelyn M. Wagler ir ją padegė. Paašikėjo, kad panaši scena tomis dienomis buvo rodoma Bostono televizijoje.

TRUMPAI

— Praneša iš Lietuvos, kad jaunuoliai, kurie atitarnavę raudonojoje armijoje, rudenį grįžo iš kariuomenės, dabar vėl pašaukti karo tarnybon. Turbūt šaukiami sąryš su neramumais rusų — kinų pasienyje.

— Nick Matulis, Hot Springs, Ark., ilgametis Naujienų skaitytojas ir rėmėjas, atsiuntė tokį

laišką: "Labai gaila, kad negalėsiu būti sukaktuvų bankete, nes jau sveikata neleidžia leisti vienam į didelę kelionę. Bet aš savo širdyje esu ir būsiu su jumis. Linkiu jums visiems geros sveikatos ir geros kloties, o Naujienoms — švesti dar daug tokių sukaktų. Joms stiprinti siunčiu 25 dolerius".

— John Bočūnas, Geneva, Ill., lankėsi Naujienose pasimatyti su redaktorais bei pažistamais administracijos tarnautojais, pasiteirauti apie ateinančią Naujienų sukakties šventę — banketą, į kurį užsakė 5 vietas taip pat paliko 18 dol.vajui. Bankete jis nori sutikti daugelį savo pažįtamų ir savo dukterėčią Olga Rypkevičiūtę, Universal Taupymo ir skolinimo b-vės vedėją.

J. Bočūnas ilgą laiką gyveno Chicagoje ir buvo restoranų bei likerių versluose. Tas verslo šakas jis išvystė gražiaiame Genevos mieste ir jas paliko valdyti savo įpėdinams. Jis visuomet skaitė ir rėmė Naujienas.

— Matilda Košinskienė, gyv. Gage Parko apylinkėje papasakojo, kad praeitą sekmadienį bingo lošime išlošusi 50 dol. Grįžtant į namus ir laukiant autobuso prie 55 ir Western Ave., pribėgo prie jos du jauni vaikėžai. Ištraukė iš rankų rankinuką ir nubėgo. Rankinuke buvo be išloštųjų pinigų dar apie 15 dol. "Po laimės sekusi nelaimė", sako p. Košinskienė.

— Ponia A. Loucius iš Marquette Parko apylinkės, prateidama prenumeratą kartu su gerais linkėjimais visiems Naujienų bendradarbiams už jų įdomius ir naudingus straipsnius, atsiuntė vajui 6 dol.

— Ponia Zuzana Putris iš Marquette Parko apylinkės apgailestauja, kad dėl regėjimo jau sunkiai gali skaityti. Sveikindama Naujienas 60 m. sukakties proga ji atsiuntė 5 dol., linkėdama, kad Naujienos dar ilgai, ilgai eitų ir švestų daug tokių sukaktų.

— Adv. Eugene Pietkiewicz, Crane Savings & Loan b-vės valdytojas, kaip ir jo neseniai miręs tėvas, dalyvauja lietuvių gyvenime ir darbuose, gausiai juos remdamas. Tos bendrovės vadovybė ir direktoriai dalyvauja Naujienų bankete ir jau rezervavo 10 vietų stalą. Rengėjų komisija dėkoja už ankstyvas rezervacijas geresniais svečių priėmimui ir aptarnavimui.

— Ponia Sofija Krajacik, Crystal Lake, Ill., prateidama prenumeratą, savo linkėjimus palydėjo 8 dol. dovana vajui. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja rėmėjams už dovanas, naujiems skaitytojams už dėmesį, o platintojams už pastangas.

— Kazys ir Antonina šimuliai, grįždami iš žiemos atostogų Juno Beach, Fla., į Lemonto apylinkę, atsiuntė tokį laišką: "Geriamieji! Siunčiame 50 dol. Money order, iš kurio prašome atskaityti už 1974 m. prenumeratą, o likutį (\$28) auksuokame Jūsų 60 metų jubiliejaus proga. Su šia maža auka mes linkime jums nepailstamai dirbti ir toliau. Geriausio pasisekimo linkime jums ir ateityje".

— Ponia Anna Maggenti, Summit, Ill., nepailstanti savo protėvių žemaitiško patvarumo kotoja už lietuvių teises ir papročių išlaikymą, apgailestauja, kad dėl ligos negalės dalyvauti Naujienų bankete ir kartu atšvesti 60 m. sukaktį. Ta proga ji atsiuntė Naujienų vajui 15 dol.

— Jonas Shumakar, Cicero, Ill., prateidamas prenumeratą, atsiuntė vajui 6 dol. Ta proga jis pareiškė, kad Naujienas skaito nuo pirmojo numerio, stengdamasis nei vieno nepraleisti, nes tai yra pats idomiusias lietuvių laikraštis. Jei su juo susipažintų, tai skaitytų visi. Jis apgailestauja, kad dėl sveikatos veikiausiai negalės dalyvauti Naujienų jubiliejaus bankete.

— Ponia Ana McCall, Flushing, NY., patyrusi apie Naujienas ir jų pastangas bei naujų skaitytojų vajų, atsiliepė teigiamai, užsakydama 6 mėnesiams. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja mūsų naujai skaitytojai p. A. McCall už dėmesį, taip pat taria dėkui tiems skaitytojams, kurie padarė įtakos.

— Pvt. Ronaldas P. Vismanas iš Marquette Parko apylinkės užbaigė 8 savaitių jauno kareivio apmokymą Ft. Jackson, SC.

— Edvardas Lakickas, gyv. Marquette Parko apylinkėje, gavo Amerikos pilietybę.

— Vladas Butėnas, žurnalistas iš Marquette Parko apylinkės, įrašytas į L. K. M. Akademijos žurnalistikos premiją, įsteigtą kun. J. Prunskio. Premija bus įteikta trečiadienį, balandžio 17 d. 7:30 val. Jaunimo Centro kavinėje. Bus ir meninė programa.

— Helen ir Jonas Jokubonis iš Marquette Parko apylinkės, ilgamečiai Naujienų rėmėjai ir lietuviškos veiklos veteranai, jubiliejinį metų progą atsiuntė vajui 25 dol. kartu su sveikinimais ir geriausiais linkėjimais. Siemet H. ir J. Jokuboniai švenčia įvairias savo sukaktuves. Prieš 65 m., 1909 m. sausio 1 d., Amerikon atvyko Helen Stasiukelytė, būsimą Jokubonienę, 60 m. kai Jonas Jokubonis atvyko Amerikon. Tai buvo 1914 m. sausio 14 d., prieš pat Naujienų pasirodymą. Pirmasis Jono darbas buvo pas ūkininką, North Adams, Mass. Jis prisimena dar vieną sukaktį: tą patį metų rugpjūčio 6 d. pradėjo skaityti Naujienas, su jomis neišsiskyrė ir žada nesiskirti.

— Ponia Ona Sekys, Hartford, Conn., tapo Naujienų prenumeratorė. Dr. Vytas Rėklis iš Marquette Parko apylinkės, dėkodamas p. O. Sekienei už jos pagalbą ir globą atvykstant Amerikon, taip pat sveikindamas ją besitinkančių Vėlykų progą, užsakė jai Naujienas vieneriems metams. Mums malonu turėti skaitytojų eilėse parodžiusią didelį tautinį solidarumą p. O. Sekienei, taip pat padėkoti dr. V. Rėkliui už pavyzdinę savo geradarių atmintį ir prasmingą būdą išreikšimui jiems padėkos, kartu paremiant lietuvišką spaudą ir lietuviškus reikalus.

— LMF Čikagos klubo rengiamas Vėlykų pobūvis su tradiciniu Vėlykų stalų įvyks š. m. balandžio mėn. 21 d. 3 val. p. P. Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Stalus prašome rezervuoti pas K. Leonaitienę — PR 8-0333 arba J. Kerelienę — 434-0936. Įėjimo mokestis \$6.00 asmeniui. (Pr.)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
EXPERIENCED
PRESS BRAKE OPERATORS
STRIPPIT OPERATORS
WELDERS
Good benefits.
SIMPLEX SYSTEM CONTROL
Ask for JOHN —
421-7700

SHEET METAL SET UP MAN
Experienced kick press power brake and punch press.
TOOL ROOM MACHINISTS
Experienced (maintenance of tools, jigs and fixtures).
SHEET METAL MECHANIC
for work in research and development department building models and prototypes.
Apply at
MID-CONTINENT METAL PRODUCTS
2717 N. GREENVIEW
CHICAGO
549-3900
Mr. ROBERT STACHO

REIKALINGAS
PRITYRĖS MECHANIKAS
Skambinti KAZIUI ERINGIUI
Telefonas VI 7-9327.

METALO DARBININKAS
Dirbti apšvietimo įrengimus. Aukščiausio atlyginimai. Gera proga išmokyti gerai apmokamą specialybę. Mes išmokinsime tinkamą asmenį. Priedai. Pastovus darbas. Kreiptis asmeniškai.
Atsineškite žaliąją kortelę.
NEW METAL CRAFT, INC.
812 N. WELLS ST.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
HOUSEKEEPER
Excellent location, near North. Live-in. Private room, T. V., bath, simple cooking, 3 adults, exp. necessary. Chicago references required. Salary and benefits are excellent. English necessary.
Call 939-5418

— **Pagerbs Lietuvių draugą Derwinski.** Šių metų gegužės mėn. 5 d., 6:00 val. vak. Jaunimo Centre bus pagerbtas kongreso atstovas Edwardas Derwinski. Washingtono jis kelia Lietuvos laisvės klausimą ir padeda sostinėn nuvykusiems lietuviškų organizacijų atstovams. Pagerbimui bilietus galima gauti Margutyje tel. GR 6-2242 arba pas p. Izokaitienę tel. 499-3038 po 4 val. popiet. Visus lietuvius iš anksto kviečia šiam pagerbime dalyvauti.
Komitetas kongreso atstovui Edw. J. Derwinskiui pagerbti:
V. Adamkus, Dr. K. Bobelis, Teodoras Blinstrubas, Dr. J. Briedis, Dr. V. Dargis, John G. Evans, Dr. D. Giedraitis, M. Gudelis, A. Izokaitienė, J. Janušaitis, Dr. F. Kaunas, Dr. Leonas Kriauciūnas, Br. Kvilyks, V. Lapienė, kun. A. Stasys ir A. Vengris. (Pr.)

— **Ona Konkulevičienė ir Bronius Zabukas, "Ramunė"** Dėkui už krautuvės savininkai, 2547 W. 69 St., tel. 925-4254, jau yra pasirodę šv. Vėlykų stalui — aprūpinti Gerb. klientus visais jų pageidaujama valgiais, kaip tai: įvairūs tortai, beržo šakos, ežiukai, bėklos, pyragaičiai, roliadai ir kiti skanumynai. Su užsakymais prašoma nesivėluoti. Čia veikia gausių valgių restoranai. Atidaryta kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 val. vak. (Pr.)

— **Naujienos yra geriausia dovana Vėlykų švenčių** ar kitomis progomis. Užsakyti galima telefonu 421-6100 darbo valandomis. Užsakykite dabar. Lai jūsų artimieji bei pažįstami prisimena jus kasdieną ir lai giminytės, draugystės ir lietuvių tarpusavio ryšiai bei meilė auga ir bujoja nežūrint nuotolių ir kitokių aplinkybių. (Pr.)

— **ČEPULIS NOTARY PUBLIC**
Income Tax Service
3548 SOUTH EMERALD AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60609
Tel. LA 3-1387
(Skambinti po 6 val. vakaro).
Pensijos ir kompensacijos iš Vokietijos ir iš kitų kraštų piliečių pensijų, įvairių valstybės formų pildymas. Interesantūs reikalavimai lankosi valdžios ir savivaldybės įstaigose bei konsulatuose. Padeda sutvarkyti pensijas ir bedarbių pašalpas bei kitus panašius reikalus. Taip pat padeda imigracinius dokumentus ir išskirti į Ameriką Sudaromi testamentai ir asmenų pakeiskimai. Kreiptis asmeniškai arba laišku.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

— **Čikagos ir jos apylinkių abiturientų dėmesii.** Abiturientų vakaro rengimo komitetas prašo deneliant atsakyti į pasiūstus jiems laiskus ir pranešti apie dalyvavimą. Vakaras įvyks š. m. gegužės mėn. 19 d. Sabre Room salėje. Įėjimo mokestis: abiturientams ir studentams — \$8.00, suaugusiems — \$12.50. (Pr.)

— **Naujienų Jubiliejinis Banketas,** atžymintis 60 m. sukaktį, įvyks balandžio 21 d. 6 val. vak. Beverly Country klube, 87-a ir Western Ave. Visa programa atitiks tos progos geras nuotaiakas prie gerų pietų, šampano ir puikaus patarnavimo, derinantis įvykio ir meninei programai, grojant orkestrui, malonioje draugystėje ir patraukloje aplinkoje.

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**

— **Banketo proga ruošiamas suktakties leidinys su vakaro programa, organizacijų ir asmenų sveikinimais, verslo įstaigų bei profesionalų garsinimais, kuriuos priima taip pat rezervuoja vietas Kristina Austin ir Ema Petraitienė Naujienų administratoje.**

— **Rengimo komisija, maloniai kviesdama visus dalyvius, prašo vietas grupėmis ar pavieniai rezervuoti iš anksto, kad tinkamai visus svečius priimtų ir aptarnautų. Stalai po 10 asmenų. Bilieto kaina 15 dol. asmeniui. (Pr.)**